

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Republic of Albania

Ministry of Infrastructure and Energy

Autoriteti Kontratues:
Autoriteti Rrugor Shqiptar (ARA)

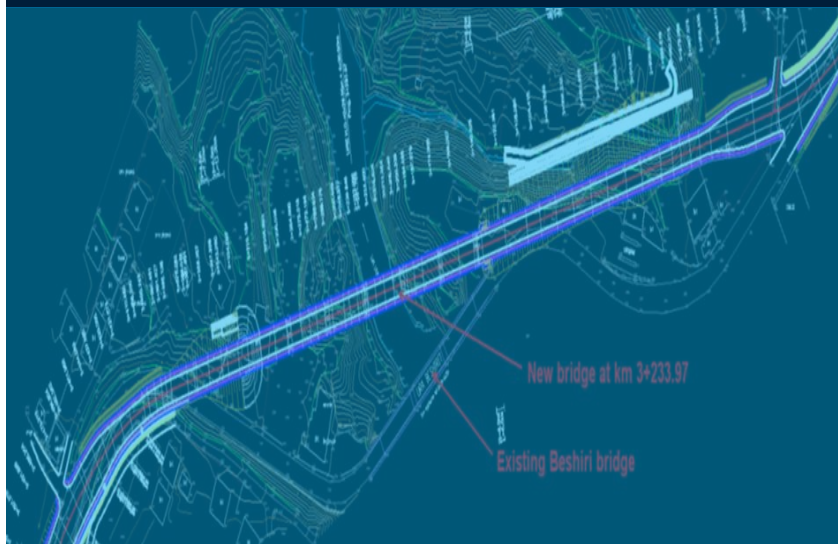
East-West Highway

Finacuar nga:
IBRD- Banka Boterore

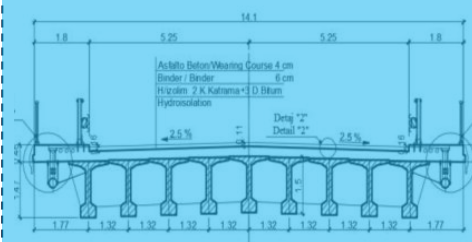
Rishikimi i Projektit

PLANI I MENAXHIMIT MJEDISOR DHE SOCIAL (PMMS)

PROJEKTI:
RISHIKIMI I PROJEKTIT DHE SUPERVIZIMI I
PUNIMEVE PËR URËN E BESHIRIT
Ref. No. AL-ARA-351401-CS-QCBS

Konsulenti:

GUSHT 2025

**Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e
Beshirit –Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente**

Përmbajtja

1. Hyrje.....	4
2. Përshkrimi i Projektit	5
2.1 Përshkrimi i urës ekzistuese	8
2.1 Vendndoshja e nën projektit.....	11
2.2 Popullsia	12
2.3 Konsiderimi i Trashëgimisë Kulturore	12
2.4 Infrastruktura	13
2.5 Klima.....	16
2.6 Pamja gjeologjike e zones së Ndroqit.....	17
2.7 Hidrologjia.....	18
2.8 Rreziqet Sizmike	19
3. Biodiversiteti dhe Habitate Natyrore.....	21
3.1 Zonat e Mbrojtura.....	21
3.2 Flora dhe Fauna	21
Bota e bimëve dhe kafshëve	21
4. Cilësia e Ajrit	26
5. Mbetjet	26
6. Analiza e Impakteve Mjedisore të mundhsme.....	27
Faza e ndërtimit	27
6.1 Cilësia e ajrit dhe zhurmat e gjeneruara.....	27
6.2 Gjeologjia dhe dheu	28
6.3 Habitatit dhe biodiversiteti	31
Faza operimit	33
8 Impakti social potencial	33
8.1 Siguria dhe shëndeti i komunitetit.....	37
8.2 Mbetjet (risciklimi dhe derdhja).....	37
8.3 Kontaminimi i ujit	38
9 Çështjet e punës dhe kushteve të punës:	38
10 Parandalimi i sëmundjeve dhe ekzaminimet shëndetësore	38
11 Krijimi i vendeve shtesë të punës.....	38
12 Akomodimi i punëtorëve	38
13 Siguria e punëtorëve në vendin e punës.....	38
14 Masat e zbutjes për çështjet e punës dhe kushteve të punës përfshijnë:	38
15 Ekzaminime parandaluese shëndetësore për punëtorët, trajnime për parandalimin e sëmundjeve, sigurimi i edukimit/informacionit dhe masave shëndetësore për reduktimin e sëmundjeve seksualisht të transmetueshme.....	38
16 Informimi i popullsisë lokale për vende të lira pune. Përfshirja maksimale e mundshme e fuqisë punëtore lokale.....	38

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit –Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente

17	Vlerësimi i nevojave për akomodim në të gjitha kampet e punëtorëve. Sigurimi i standardeve për akomodim.....	38
18	Sigurimi i udhëzimeve për sigurinë dhe pajisjeve mbrojtëse për punëtorët (syze, maska, helmetë, çizme, etj).	38
19	Ofrimi i trajnimeve për punëtorët e ndërtimit.	38
20	Organizimi i sinjalistikës për paralajmërimin e trafikut në rrugët alternative, numri i aksidenteve të regjistruara, lidhur me sigurinë e automjeteve dhe këmbësorëve kur nuk ka aktivitete ndërtimi.	38
21	Terreni ku do të ndërtohet rruga është në afërsi të burimeve ujore dhe do të kërkojë që kontraktori të zbatojë aspekte specifike të Shëndetit dhe Sigurisë në Punë, të monitoruara nga ARA.	38
22	Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social përfshin edhe një plan monitorimi, i cili detajon indikatorët e monitorimit për shëndetin dhe sigurinë, përveç çështjeve mjedisore.	38
23	Organizimi i zbatimit të Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social	38
23.1	ESMP Ngritja e kapaciteteve.....	39
23.2	Raportimi dhe Monitorimi.....	39
23.3	Raportimi incidenteve	40
23.4	Informimi publik	40
Seksioni11 Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social (Tabela 1).....		41

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit –Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente

ARRSH	Autoriteti Rrugor Shqiptar
VNM	Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis
USHSM	Udhëzimet për Shëndetin dhe Sigurinë Mjedisore
PMM –	Plani i Menaxhimit Mjedisor
KVMMS	Kuadri për Vlerësimin Mjedisor dhe Menaxhimin Mjedisor e Social
PMMS	Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social
ESF	Kuadri Mjedisor dhe Social
SMS	Standardet Mjedisore dhe Sociale
SF	Studim i Fizibilitetit
MZA	Mekanizmi për Zgjidhjen e Ankesave
PMP	Procedurat për Menaxhimin e Punës
SHSMP	Shëndeti, Siguria dhe Mjedisi në Punë
AKM	Agjencia Kombëtare e Mjedisit
ATM	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit
BB	Banka Botërore
NKS	Ngacmimi dhe Keqtrajtimi Seksual
PBPI	Plani i Bashkëpunimit me Palët e Interesit

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

1. Hyrje

Projekti “Ndërtimi i Urave Rezistente” (BRB) ka për qëllim të financojë rehabilitimin dhe/ose rindërtimin e urave prioritare, me qëllim përmirësimin e besueshmërisë, performancës operationale dhe qëndrueshmërisë së tyre përballë ndryshimeve klimatike dhe rreziqeve gjeologjike në të ardhmen. Për më tepër, për të siguruar qëndrueshmërinë e investimeve, projekti do të financojë edhe komponentë të butë që synojnë forcimin e kapaciteteve të Autoritetit Rrugor Shqiptar për menaxhimin e urave dhe tombinove.

Autoriteti Rrugor Shqiptar (ARRSH) është Agjencia Zbatuese e projektit, ndërsa përgatitja e instrumenteve të veçanta për çdo vendndodhje është realizuar nga konsulentë mjedisorë dhe socialë të kontraktuar nga Ekipi i Zbatimit të Projektit (EZP).

Pjesë e projektit BRB, në kuadër të urave të propozuara për vitin e parë, është edhe nënprojekti “Ura e Beshirit”, për të cilin është përgatitur ky Plan i Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS).

PMMS, përfshirë masat e përshtatura të zbutjes për adresimin e rreziqeve mjedisore dhe sociale të identifikuar dhe ndikimeve të mundshme negative, udhëhiqet nga legjislacioni kombëtar, Standardet Mjedisore dhe Sociale të Bankës Botërore (ESS), përdorimi i detyrueshëm i Udhëzimeve të Bankës Botërore për Mjedisin, Shëndetin dhe Sigurinë (WB EHSG) si dhe nga Praktikrat e Mira Ndërkombëtare të Industrisë (GIIP). Në rast të mospërputhjeve midis këtyre burimeve, do të zbatohet standardi më i reptë.

Kjo urë ndodhet në segmentin rrugor Tiranë–Ndroq–Plepa dhe kalon lumin Erzen. Arsyeimi për rindërtimin e rrugës Tiranë–Ndroq–Plepa, SH56, nga ARRSH, qëndron në faktin se kjo rrugë ka patur një ngarkesë të lartë trafiku pasi lidh Tiranën me bregdetin Adriatik. Megjithatë, për shkak të dëmtimeve të shumta, është vërejtur një ulje e trafikut. Kjo, nga ana tjetër, ka rënduar ndjeshëm autostradën Tiranë–Durrës (SH2). Kjo autostradë, së bashku me atë Durrës–Vlorë (SH5), janë korridoret më kritike rrugore në Shqipëri.

Ura e Beshirit, si pjesë e këtij segmenti rrugor, do të ndërtohet në kuadër të projektit BRB dhe ky PMMS mbulon vetëm ndërtimin e saj. Ura e Beshirit është ndërtuar para Luftës së Dytë Botërore dhe është rindërtuar në vitin 1960, duke kaluar lumin Erzen, dhe ndodhet në kilometrin 3+233 përgjatë seksionit rrugor ndërrurban (SH56) që lidh kryeqytetin Tiranë me portin kryesor të vendit, Durrësin, përmes Ndroqit. Ura ekzistuese ka një gjatësi totale prej 118 metrash dhe gjerësi prej 6 metrash (duke përfshirë trotualet), me një korsi për çdo drejtim. Struktura përbëhet nga 3 hapësira nga 25 metra secila (harqe betoni $L=3 \times 25.5\text{m}$), me një lartësi rreth 15 metra nga shtrati i lumit. Nga inspektimi vizual, ura tregon njolla të dukshme lagështie në elementët e tabanit (harqet) dhe sipërfaqet e nënstrukturës (pilat dhe këmbët mbajtëse). Në harqe, betoni është dëmtuar dhe në njërën prej tyre vërehen shufra të oksiduara. Trupi i harkut ka një gjerësi prej 7.5 m. Si rezultat i kohës së gjatë në shfrytëzim, janë të dukshme çarje dhe boshllëqe në muret mbi harqe. Dëmtime vërehen gjithashtu në nyjet lidhëse të shiritave metalikë dhe këmbëve prej betoni. Këmbët e urës ndodhen brenda shtratit të lumit, pa asnjë lloj mbrojtjeje. Erozioni lokal është vërejtur nën bazamentet. Sistemi i drenazhimit të tabanit të urës nuk garanton shkarkimin e duhur të ujit jashtë saj. Gjithashtu, janë të dukshme shenja ndërhyrjesh të mëparshme në strukturë, me nivele të ndryshme riparimi si në nënstrukturë ashtu edhe në mbistrukturë. Për më tepër, nuk duken masa të marra përballë erozionit të lumit dhe toka në nivelin e themeleve të pilave është eroduar ndjeshëm nga rrjedha e ujit.

Rruga (SH56) që të çon në urë është një rrugë me dy korsi ($<2.75\text{m}$ secila), e ngushtuar në afërsi të urës dhe pa bankina të asfaltuara. Volumi i trafikut është mesatar, ndërsa parametrat gjeometrikë dhe gjendja e asfaltit përgjatë rrugës konsiderohen të dobëta. Rruga ekzistuese lejon një shpejtësi projektimi prej 40–60 km/h dhe pjerrësia gjatësore në përgjithësi nuk i kalon 6 përqind.

Duke pasur këtë parasysh, qëllimi i përgjithshëm i projektit është përmirësimi i infrastrukturës së transportit rrugor, për të përmbushur nevojat në rritje për shërbime transporti dhe për të kontribuar në përmirësimin e

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

situatës së përgjithshme ekonomike. Përfitime praktike nga rindërtimi i rrugës Tiranë–Ndreq–Plepa (SH56), së bashku me ndërtimin e urës së re të Beshirit, priten veçanërisht në drejtim të uljes së ngarkesës së trafikut në autostradën SH2 dhe sigurimit të një rruge alternative nga Tirana drejt Durrësit.

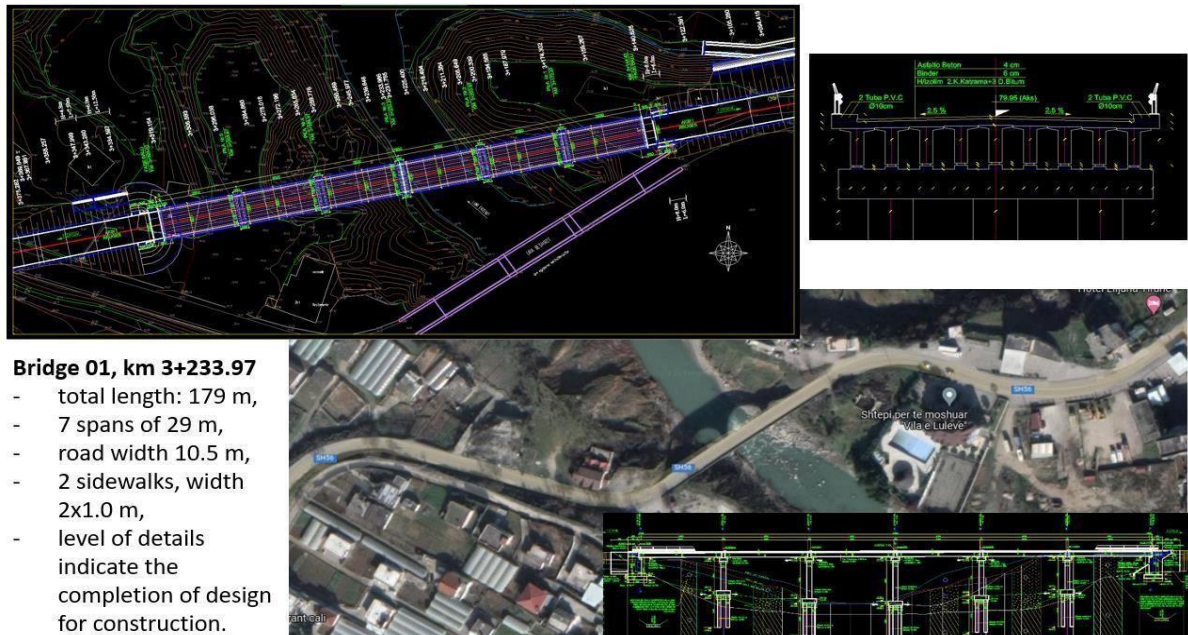

Figure 1: detaje Teknike të Urës së Beshirit

Figure 2: Ilustrim i Urës së Beshirit

2. Përshkrimi i Projektit

Meqenëse rruga ekzistuese, në vendndodhjen e urës së Beshirit, ka disa kthesa dhe ura ekzistuese ka dëmtime serioze, është arritur në përfundimin se, për arsye sigurie dhe praktikiteti, kjo urë duhet të

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

zëvendësohet me një urë të re, në një trasë të korrigjuar lehtë (shih Fig. 3).

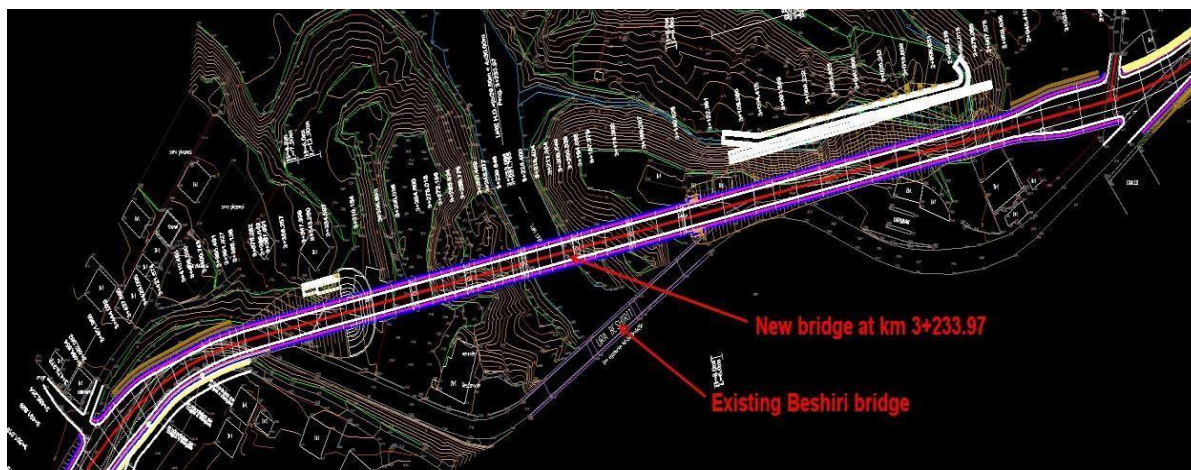

Figura 3: Ura e re mbi lumin Erzen në km 3+233.97

ARRSH ka kryer në vitin 2010 një studim fizibiliteti (SF) për të gjetur një zgjidhje të përshtatshme për situatën. Ndërmjet tetorit 2021 dhe dhjetorit 2022, është kryer një rishikim i këtij studimi nga një konsulent i jashtëm. Vlerësimet mjedisore dhe sociale të rishikuara janë pasqyruar në PMMS, me datë tetor 2022.

Aktivitetet e projektit: Ndërtimi i një ure të re.

Ura e re e propozuar kalon lumin Erzen dhe do të vendoset ngjitur me urën ekzistuese, në një trasë të re të përmirësuar të rrugës.

Ura e re, e quajtur “Ura 01” në kilometrin 3+233.97, ka këto karakteristika: gjatësi totale prej 179 m; 7 hapësira nga 29 m; gjerësi rruge prej 10.5 m; 2 trotuare për këmbësorë, me gjerësi 2x1.0 m.

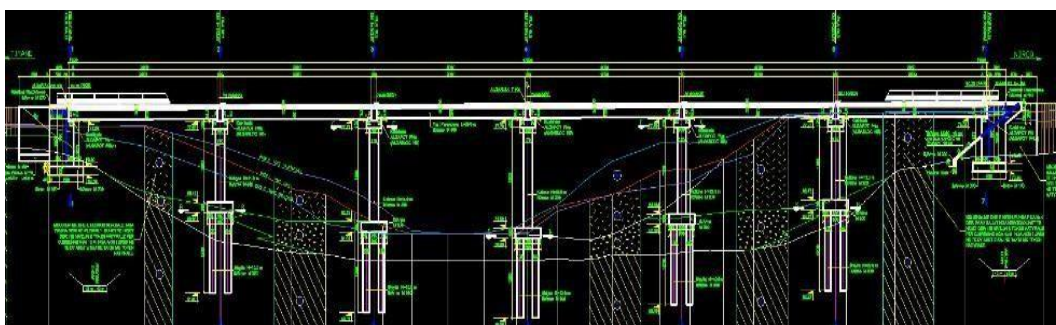

Figure 3: Projekti teknik i urës së re mbi lumin Erzen në km 3+233.97 – profili gjatësor

Analiza e alternativave

Alternativa 1: Alternativa “pa projekt”

Aktualisht në zonën e projektit ekziston vetëm ura e vjetër dhe e dëmtuar, e cila nuk përmbush kriteret për kategorinë rrugore që mbulon funksionin e saj. Rruga mbi urë është e ngushtë, siç u përmend më sipër, çka e bën të vështirë qarkullimin e automjeteve, veçanërisht gjatë kalimit në të njëjtën kohë. Mungesa e trotuareve në të dy anët gjithashtu ndikon në humbjen e përqendrimit nga drejtuesit e mjeteve dhe rrjedhimisht redukton ndjeshëm sigurinë. Rruga Tiranë–Ndreq–Plepa (SH56) ka pasur një ngarkesë të lartë trafiku për shkak të lidhjes së saj me bregdetin Adriatik. Megjithatë, për shkak të dëmtimeve të shumta të rrugës, është vërejtur një ulje e trafikut, çka nga ana tjetër ka mbingarkuar autostradën Tiranë–Durrës (SH2). Kjo autostradë, së bashku me atë Durrës–Vlorë (SH5), janë korridoret më kritike në Shqipëri. Këto korridore janë të prekshme ndaj përmytjeve,

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

me një vlerësim vjetor të dëmeve prej rreth 13 milionë euro.

Si rezultat i kësaj situatë, dhe pasi nuk janë marrë masa kundër erozionit të lumit, toka në nivelin e themeleve të këmbëve të urës është eroduar ndjeshëm për shkak të rrjedhës së shtratit të lumit, duke rrezikuar shembjen e strukturës së urës. Ura ekzistuese është ndërtuar me elemente të parapërgatitur dhe në themele është e ekspozuar ndaj korrozionit të çelikut.

Alternativa 2: Ndërtimi i urës në të njëjtën vendndodhje

Ura ekzistuese kalon lumin Erzen, i cili paraqet një rrezik të lartë përmbajtjeje. Sipas studimit hidrologjik, në këtë vendndodhje lumi Erzen ka një prurje prej 1270 m³/sek për një normë sigurie prej 1%. Gjithashtu, ura ekzistuese dhe vetë rruga janë shumë të vjetra (ndërtuar para Luftës së Dytë Botërore dhe e rindërtuar në vitet 1960) dhe të dëmtuara rëndë për shkak të moshës, trafikut dhe mirëmbajtjes së dobët.

Ndërtimi i urës në të njëjtën vendndodhje do të kishte ndikime negative mjedisore dhe sociale, si ndotja e lumit Erzen, dhe kthesat e shumta që paraqesin rrezik për sigurinë dhe praktikitetin do të vazhdonin të ekzistonin. Për këtë arsye, kjo alternativë u përjashtua.

Alternativa 3: Ndërtimi i urës në një vendndodhje të ndryshme

Alternativa 3 është zbatimi i projektit të propozuar. Opsioni për të zgjedhur një vendndodhje tjetër për ndërtimin e urës është diskutuar dhe dakordësuar me komunitetin lokal, Bashkinë e Tiranës, Agjencinë e Mjedisit dhe Autoritetin Rrugor.

Duke qenë se rruga ekzistuese, në vendndodhjen e urës së Beshirit, ka disa kthesa dhe ura ekzistuese është rëndë e dëmtuar, është arritur në përfundimin se, për arsye sigurie dhe praktikiteti, kjo urë duhet të zëvendësohet me një urë të re në një trasë të korrigjuar lehtë.

Kjo alternativë ka këto përparësi:

- Rritja e siguri dhe komoditetit të trafikut;
- Ndërtimi i një rruge sa më pranë rrugës ekzistuese, duke përdorur gjithashtu segmente të saj dhe duke marrë në konsideratë ndërhyrjet bashkëkohore dhe projektet e tjera;
- Realizimi i një projekti tekniko-ekonomik optimal dhe të një rruge që përputhet me standardet moderne teknike të ndërtimit rrugor;
- Minimimi i ndikimeve mjedisore nga punimet, i zënies së tokës, i shpronësimeve dhe/ose i ndikimeve sociale që lidhen me ndërtimin e rrugës.

Përfundim

Pas rishikimit të alternativave të propozuara, duke marrë parasysh aspektet mjedisore dhe sociale, alternativa 3 është përzgjedhur si më e përshtatshme.

Variantet dhe projekti i përzgjedhur për zbatim parashikon që trasa e urës të korrigjohet lehtësisht për të shmangur kthesat e shumta, për arsye sigurie dhe praktikiteti, dhe për të zëvendësuar urën ekzistuese që ka dëmtime serioze.

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

2.1 Përshkrimi i urës ekzistuese

Duke qenë se rruga SH56 është ndërtuar shumë kohë më parë, shumica e urave përgjatë saj janë ndërtuar si struktura masive betoni me harqe. Ura ekzistuese mbi lumin Erzen është ndërtuar nga familja e tregtarëve më të mëdhenj të kohës, Beshiri. Ura me pesë harqe të mëdha është ndërtuar në vitin 1848 në emër të pesë djemve të Haxhi Selman Beshirit, por në të vërtetë është ndërtuar me shpenzimet e vëllait të katërt, Haxhi Ali Beshiri. Kjo urë i shërbeu tregtarit të pasur për transportin e mallrave nga Tirana drejt Durrësit dhe anasjelltas. Pas një periudhe, ura u rrënuar nga lumi. Në vitin 1851, Ali Beshiri financoi rindërtimin e saj. Ura, që u vu në shërbim të publikut, rriti popullaritetin e familjes Beshiri. Megjithatë, kundërshtarët e Ali Beshirit organizuan vrasjen e tij më 14 shkurt 1852, pikërisht në vendin ku ai po mbikëqyrte punimet për ndërtimin e urës. Anëtarët e familjes Beshiri e rindërtuan për herë të tretë urën në vitin 1859 dhe ajo qëndroi aty deri sa u shkatërrua gjatë Luftës së Dytë Botërore. Ura e re prej betoni, e ndërtuar në vitin 1945, vijon të njihet nga banorët e zonës si “Ura e Beshirit”.

Perceptimi dhe rëndësia e urës së vjetër mund të ndryshojë ndjeshëm në varësi të faktorëve historikë, kulturorë dhe funksionalë. Ura e vjetër mund të shihet si një simbol trashëgimie, që përfaqëson historinë lokale. Brezi i vjetër mund të ketë lidhje emocionale me urën, duke e konsideruar atë pjesë të identitetit të komunitetit.

Gjithashtu, ura ka rëndësi funksionale. Për shumë njerëz, ura shërben si një lidhje kritike për jetën e përditshme, duke mundësuar aksesin në shkolla, tregje dhe shërbime shëndetësore. Roli i saj në mbështetjen e bujqësisë apo tregtisë vendore, duke lidhur zonat rurale me ato urbane, është i rëndësishëm.

Megjithatë, për shumë persona, ura e vjetër shihet si e pasigurt ose e paqëndrueshme. Kapaciteti i kufizuar për përballimin e trafikut modern mund të pengojë aktivitetin ekonomik dhe lidhjet ndërmjet zonave.

Aktualisht nuk ka informacion se çfarë do të ndodhë me urën në të ardhmen. Nëse ajo do të vijojë të përdoret, do të merren masa për të garantuar sigurinë e përdoruesve.

Në gjendjen ekzistuese, rruga Tiranë–Ndroq–Plepa ka një gjatësi rreth 28 km. Në përgjithësi, rruga kalon në terren të sheshtë dhe kodrinor. Gjerësia e seksionit të rrugës është rreth 8–9 metra, me gjerësi të korsive rreth 7 metra.

Karakteristikat e trafikut në këtë rrugë lejojnë një shpejtësi projektimi prej 40–60 km/h dhe në disa segmente deri në 80 km/h. Duke qenë se rruga ekzistuese, në vendndodhjen e urës, ka disa kthesa dhe ura ekzistuese ka dëmtime serioze, është arritur në përfundimin se, për arsye sigurie dhe praktikiteti, kjo urë duhet të zëvendësohet me një të re, në një trasë të përmirësuar. Pjerrësia gjatësore e rrugës, në përgjithësi, nuk i kalon 6%.

Shtresa e sipërme e rrugës është në gjendje të konsumuar, pavarësisht riparimeve të herëpashershme. Segmenti më i dëmtuar i përket Qarkut të Durrësit. Asfalti ka arritur në fund të jetëgjatësisë së tij dhe në shumë pjesë kjo ka dëmtuar shtresat bazë, çka reflektohet në zhytjet dhe deformimet e rrugës.

Themelet e këmbëve mbajtëse janë gjithashtu masive. Në gjendjen aktuale, vërehen shenja të ndërhyrjeve të mëparshme në strukturë, me nivele të ndryshme riparimi si në nënstrukturë ashtu edhe në mbistrukturë.

Në kilometrin 3+000 ndodhet Ura e Beshirit mbi lumin Erzen, që është ura më e madhe. Ka harqe me gjatësi $L=3 \times 25.5\text{ m} = 118\text{ m}$ dhe lartësi nga shtrati i lumit rreth 15 m. Ura ka një gjerësi rruge prej 6.0 m dhe dy trotuare për këmbësorë me gjerësi 0.75 m. Trupi i harkut ka një gjerësi prej 7.5 m. Si rezultat i shfrytëzimit të gjatë, janë të dukshme çarje dhe boshllëqe në muret mbi harqe dhe dëmtime në nyjet e shiritave lidhës dhe këmbëve prej betoni.

Pasi nuk janë marrë masa kundër erozionit të lumit, toka në nivelin e themeleve të pilave është eroduar ndjeshëm për shkak të rrjedhës së ujit.

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Figura 4: Pamje gjatësore e Urës së Beshirit mbi lumin Erzen

Figura 5: Ura e Beshirit mbi lumin Erzen – pamje anësore

Figura 6: Urë mbi lumin Erzen

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Formacioni bazë në shtratin e lumit ndodhet në një thellësi prej rreth 4 metrash dhe përbëhet nga marl gri deri në blu (formacion gjysmë-shkëmbor). Shtresa gruri janë vendosur mbi formacionin bazë.

Karakteristikat kryesore:

- **Nënstruktura e urës:** Katelet janë ndërtuar me themelime me shtylla betoni të armatuara të derdhura me diametër Φ 1.2 m, 6 copë për secilën kate me gjatësi 12.0 m, të cilat futen në formacionin bazë gjysmë-shkëmbor.
- Mbi shtyllat e themelit ndërtohet një jastëk betoni i lidhur me elemente lidhëse, mbi të cilin ngrihen tre kolona rrethore me diametër $D = 170$ cm, mbi të cilat vendoset jastëku mbështetës i suprastrukturës.
- Të dyja skajet e urës janë ndërtuar me beton të armatosur dhe themelime masive të vendosura në formacionin bazë.
- Suprastruktura e urës parashikohet të realizohet me rreze betoni të para-ngarkuar me gjatësi $L = 29.0$ m, seksion T dhe para-ngarkim para derdhjes së betonit, me peshë rreth 38 tonë.

Një studim gjeologjik u krye në vendkalim, ku u gjet se shtrati i lumit Erzen në të dy anët, nga Tirana dhe Ndroqi, është ngushtuar nga depozita toke.

Shtrati i lumit ndodhet në një thellësi prej përafërsisht 4 metrash dhe përbëhet nga marl gri deri në blu (formacion gjysmë-shkëmbor). Mbi urën ekzistuese janë vendosur shtresa gruri mbi formacionin bazë.

Ura e re e propozuar kalon lumin Erzen dhe do të pozicionohet pranë urës ekzistuese në një aks rrugor të përmirësuar. Ura e re do të përmirësojë ndjeshëm aksin rrugor ekzistues dhe sigurinë e trafikut motorik dhe këmbësorëve.

Struktura e re përbëhet nga 6 hapësira, 2×29.5 metra + 4×30 metra, me gjatësi totale 179 metra dhe do të ketë 2 trotuare për këmbësorë me gjerësi 2×1.0 m.

Suprastruktura realizohet me rreze T të betonit të para-ngarkuar, të përfabikuara. Lartësia e rrezeve është 1.50 metra. Këto rreze lidhen me pllaka betoni me trashësi 0.25 metra dhe me rreze diafragme transversale me gjerësi 0.30 metra. Planimetria e platformës ka një gjerësi totale prej 14.10 metra (10.50 metra prej të cilave janë karrexhatë). Rrezet vendosen pranë njëra-tjetrës me ndër-aks 1.32 metra. Rrezet janë të thjeshtësuara (simple supported) dhe vazhdimësia e sistemit sigurohet vetëm nga pllakë betoni e platformës.

Abutamentet, që përbëhen nga muri kryesor dhe muret anësore, kanë një lartësi maksimale prej 10 metrash (përfshirë themelin). Themeli me pllaka përhapëse ka dimensione $12.50 \times 6.50 \times 1.40$ m (Gjerësi x Gjatësi x Lartësi).

Mbi kate, do të ndërtohet një rreze përforcuese betoni që përbëhet nga tre kolona me seksion rrethor dhe diametër $D = 170$ cm, mbi të cilat do të ndërtohet një rreze betoni për të mbështetur suprastrukturën.

Themeli ka dimensione $11.00 \times 5.00 \times 1.50$ m.

Diametri i kateve është 1.20 m me gjatësi $L = 15.00$ metra.

Kapaku i shtyllës ka dimensione $12.00 \times 3.00 \times 1.20$ metra. Në çdo kapak shtylle ka dy bosht bearimi.

Uji sipërfaqësor i rrjedhjes nga suprastruktura kalon nga një tub longitudinal, përmes një tubi metalik vertikal të fiksuar në murin kryesor me mbajtëse metalike, me një ndërveprim prej 3 m dhe përfundon në një pus kontrolli të përfabikuar (0.80×0.80 m) me beton C25/30, me kapak pus prej gize sfëroide $\varnothing 60$ klasë C250.

Pas trajtimit, uji derdhet përmes një tubi polipropileni valvulues me dy shtresa (brenda i lëmuar), $SN16$ kN/m² sipas standardit UNI EN 1046, në lumin Erzen përmes sistemit ekzistues të trajtimit të ujërave të bardhë.

FAZA E NDËRTIMIT

FAZA 1

- Përgatitja e vendit të ndërtimit

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

- Vendosja e tubave rrethues (sheet pile) pranë P2 dhe P3
- Gërmimi (ekskavacioni)
- Montimi i kateve të thella me diametër të madh (drilled piles)

FAZA 2

- Ndërtimi i themelit të Abutamentit B1
- Ndërtimi i themelit të Abutamentit B2
- Ndërtimi i themelit të shtyllave P1, P2, P3, P4, P5

FAZA 3

- Ndërtimi i murit të përparmë dhe murit anësor të Abutamentit B1 deri në nivelin e mbështetjes
- Ndërtimi i murit të përparmë dhe murit anësor të Abutamentit B2 deri në nivelin e mbështetjes
- Ndërtimi i shtyllave P1, P2, P3, P4, P5 deri në nivelin e mbështetjes

FAZA 4

- Vendosja e rrezeve (beams)

FAZA 5

- Ndërtimi i pjesëve të mbetura të abutamenteve, shtyllave dhe mureve
- Ndërtimi i pllakës betoni të armatosur me trashësi 25 cm dhe rrezeve diafragme

FAZA 6

- Përfundimi i platformës me sipërfaqe përdorimi, barrierë dhe parapeite

3. Informacioni bazë mjedisor dhe social

2.1 Vendndoshja e nën projektit.

Bashkia dhe njësitë aktuale administrative u formuan në vitin 2015 sipas reformës së qeverisjes lokale (Ligji Nr. 115/2014 “Për Ndërndarjen Territoriale dhe Administrative të Njërive të Qeverisjes Lokale në Republikën e Shqipërisë”).

Nënprojekti ndodhet brenda kufijve administrativë të Njësisë Administrative Ndroq, dhe është pjesë e Komunës së Tiranës. Ura është pjesë e rrugës S56.

Qyteti i Tiranës është i lidhur me pjesën jugore të vendit në dy drejtime që takohen në një pikë, në një vend të quajtur Plepa. Këto dy drejtime quhen “Rruga e Durrësit”, që aktualisht është autostrada Tiranë - Vorë - Durrës - Plepa, dhe “Rruga e Kavajës”, që është aksi Tiranë - Ndroq - Plepa.

“Rruga Tiranë - Ndroq – Plepa” është një rrugë me trafik të lartë pasi shërben një zonë banimi me dendësi të madhe dhe është një nga lidhjet aktuale të Tiranës me jugun dhe jug-lindjen e Shqipërisë. Për shkak të dëmtimit të rrugës, aktualisht ka një rënie të trafikut.

Harta që ilustron rrugën “Tiranë-Ndroq-Plepa”

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Figura 7: Hartë ilustruese e Km 2+800 – Km 3+400, Ura e Beshirit mbi lumin Erzen

2.2 Popullsia

Popullsia e Njesisë Administrative Ndroq përfshin banorët e fshatrave të saj si: Ndroq, Zbarqe, Kërçukje, Zhurje, Lagje e Re, Pinet, Sauqet, Çalabërzezë, Shesh, Grebllesh, Mënik.

Sipas Drejtorisë së Përgjithshme të Gjendjes Civile, gjatë vitit 2019, Njësia Administrative Ndroq me një sipërfaqe prej 63.3 km² ka një popullsi prej 9,788 banorësh.

3.2.1 Dendësia e popullsisë: 155 banorë/km²

3.2.2 Mosha mesatare: 35 vjeç

3.2.3 21.10% e popullsisë janë të rinj (0-14 vjeç)

3.2.4 68.30% e popullsisë janë në moshë pune (15-64 vjeç)

3.2.5 10.50% e popullsisë janë të moshuar (65+ vjeç)

2.3 Konsiderimi i Trashëgimisë Kulturore

Ura ekzistuese, megjithëse është ndërtuar në shekullin e 19-të, nuk figuron si trashëgimi kulturore e mbrojtur në regjistrat kombëtarë të trashëgimisë kulturore. Besohet se Ndroqi ka ekzistuar si vendbanim që nga periudha romake. Megjithatë, përmendet për herë të parë si fshat i Andronikës, me 23 shtëpi në regjistrin turk të Sanxhakut të Shqipërisë, hartuar në vitet 1431-1432.

Ekzistojnë dy hipoteza për emrin e fshatit Ndroq:

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

- Ai rrjedh nga shprehja “mes rrënjëve” ose “nën rrënjët” ose në këmbë të malit, pasi fshati ndodhet në pjesën poshtë kodrës së kalasë së Ndroqit.
- Emri ka një origjinë më të hershme nga fjala greke “andros”, që do të thotë “njeri”; prej andej vjen “Andronikus” si emër i veçantë, emri i perandorit Androniku.

Më vonë, të dy emrat kaluan transformime fonetike deri në formimin e fjalës së sotme “Ndroq”. Gjatë gjithë shekullit XX, mbiemri “Ndroqi” është lidhur me individë të kësaj zone që kanë merituar dhe vazhdojnë të meritojnë nderime.

Kalaja e Ndroqit ndodhet në një kodër me lartësi 387 metra dhe është trashëgimia kulturore më e afërt në këtë zonë. Kjo kalë është rreth 9 km larg nga ura e Beshirit.

2.4 Infrastruktura

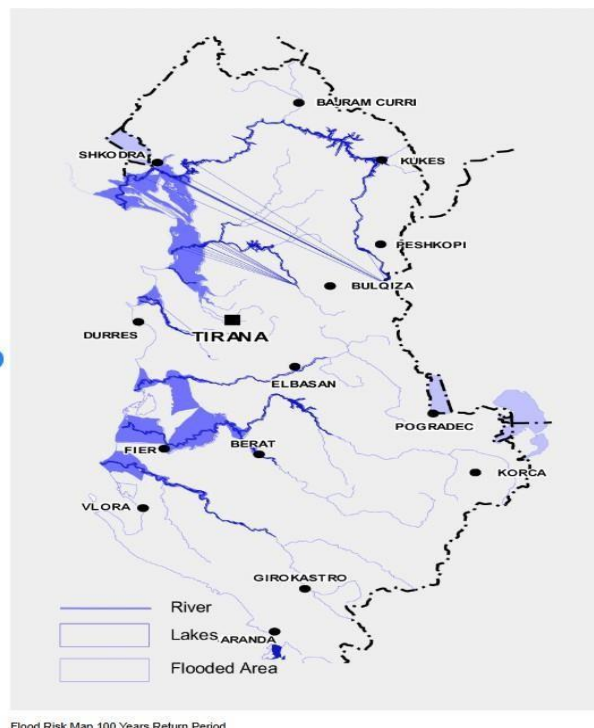
Gjatësia e rrugës Tiranë - Ndroq - Plepa ndodhet në ultësirën Perëndimore të Shqipërisë, saktësisht në rrethet e Tiranës dhe Durrësit. Fillimi i gjurmimit të rrugës është në dalje të Kombinatit të Tiranës, kalon pranë fshatit Vaqar, në Ura e Beshirit (ku do të zbatohet projekti i financuar nga Banka Botërore) pranë fshatit Pezë Helmës, nëpër vendbanimin Ndroq, kalon në Romanat, kryqëzimin e Pjegës, ngjitet në kodrat e Arapajit, pranë fshatit Shkallnur dhe përfundimisht kalon në nivel hekurudhën në Plepa (Durrës).

Megjithëse para hyrjes në urë nga ana Tiranë-Ndroq ekziston një kanal kullues, zona ka përjetuar përmbytje në periudha të ndryshme.

Lumi Erzen, si shumë lumenj në Shqipëri, ka shkaktuar përmbytje të mëdha në të kaluarën. Përmbytjet kanë ndikuar kryesisht në tokat bujqësore dhe zonat banimi në pjesët e ulëta. Përmbytje të mëdha në Shqipëri janë regjistruar në vitet 1962, 1971, 1979 dhe më së fundmi në vitet 2015 dhe 2017, kur disa lumenj, përfshirë edhe Erzenin, arritën nivele të rrezikshme të daljes nga shtrati.

Për shembull, përmbytja e vitit 2015 shkaktoi dëme të konsiderueshme në pronat dhe tokat bujqësore, dhe ngjarje të ngjashme kanë shtyrë qeverinë shqiptare dhe partnerët ndërkombëtarë të investojnë në menaxhimin e rrezikut nga përmbytjet, duke përfshirë ndërtimin e mbrojtjeve në bregdet përgjatë lumenjve kryesorë si Erzeni. Përmbytjet zakonisht ndodhin pas reshjeve të dendura, dhe këto ngjarje historike tregojnë rreziqet e vazhdueshme të përmbytjeve në zona si Ndroqi.

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Sistemi i kullimit me filtrin gjeotekstile pas mureve kryesore

Për të mbrojtur strukturën nga veprimi i ujit dhe erozioni, realizojmë sistem drenazhi prapa murit kryesor (stem wall) të abutamentit. Një shtresë hidroizolimi me 3 shtresa bitumini aplikohet në pjesën e brendshme të murit kryesor, duke përfshirë edhe themelin e strukturës. Krijojmë një bazë betoni me lartësi 30 cm për mbështetjen e tubit të drenazhit me diametër minimal Ø125 mm dhe gjatësi respektive për abutamentin B1, L = 43.45 m dhe abutamentin B2, L = 47.40 m.

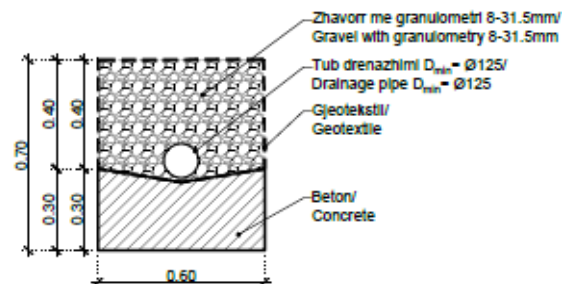
Rreth tubit të drenazhit realizojmë mbushje me gurë të thyer (gravel) me granulometri 8-31.5 mm, me lartësi rreth 40 cm, e cila mbulohet me një shtresë gjeotekstili me përbërje poliester ose polipropilen. Mbi këtë shtresë bëhet një mbushje tjetër me gurë të thyer, me gjerësi rreth 60 cm, prapa murit kryesor ku është aplikuar hidroizolimi. Pas mbushjes me gurë, në mënyrë që uji të kullojë në mënyrë natyrale, vendoset një shtresë gjeotekstili deri në nivelin e murit perdesë (curtain wall). Materialet që do të përdoren duhet të aprovohen nga Inxhinieri i vendit të punës.

Pjesët e ndryshme të gjeotekstilit do të qepën bashkë për të formuar shtresën e drenazhit; në rast se qepja nuk kryhet, pjesët do të mbivendosen të paktën 50 cm.

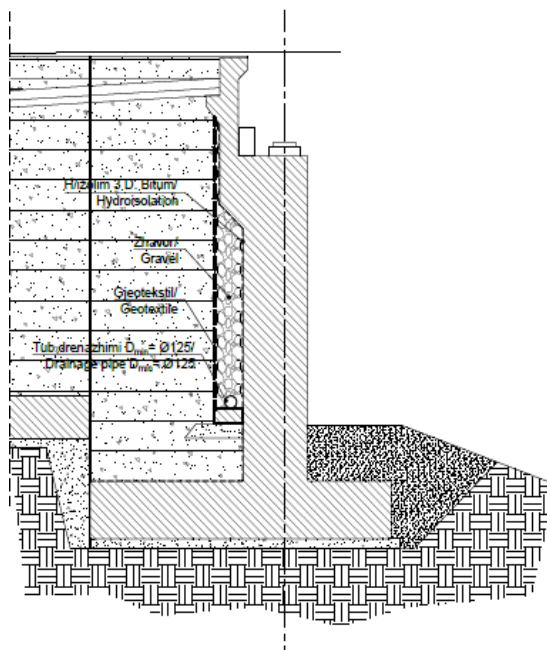
**Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit –
Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)**

DETAJ TIP I DRENAZHIMIT Sh 1:20

DRAINAGE DETAIL TYPE Sc 1:20

DRENAZHIMI / DRAINAGE

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Sistemi i sistemi i drenazhimit të strukturës

Pozicionimi i kolektorëve për mbledhjen e ujit nga sipërfaqja e urës bëhet me një distancë jo më shumë se 15 metra ndërmjet tyre dhe në një distancë 60 cm nga ana e jashtme e karrexhatës. Uji i mbledhur nga kolektorët derdhet përmes tubave vertikalë të secilit kolektor, tub PVC DN 160 mm me trashësi 1.5 mm, ku më pas ai përcillet në tubin metalik longitudinal DN 250 mm.

Tubacioni longitudinal shtrihet përgjatë gjithë gjatësisë së suprastrukturës duke ruajtur pjerrësinë e tij, aksesi i të cilit ndodhet në një distancë 1.00 metër nga niveli i jashtëm i karrexhatës.

2.5 Klima

Temperatura mesatare në Ndroq

Sezoni e nxehtë zgjat 3.0 muaj, nga 14 qershori deri më 12 shtator, me një temperaturë mesatare ditore mbi 27°C. Muaji më i nxehtë i vitit në Ndroq është korriku, me një temperaturë mesatare maksimale prej 30°C dhe minimale prej 17°C. Sezona e ftohtë zgjat 3.9 muaj, nga 23 nëntori deri më 19 mars, me një temperaturë mesatare ditore maksimale nën 15°C. Muaji më i ftohtë i vitit në Ndroq është janari, me një temperaturë mesatare minimale prej 1.5°C.

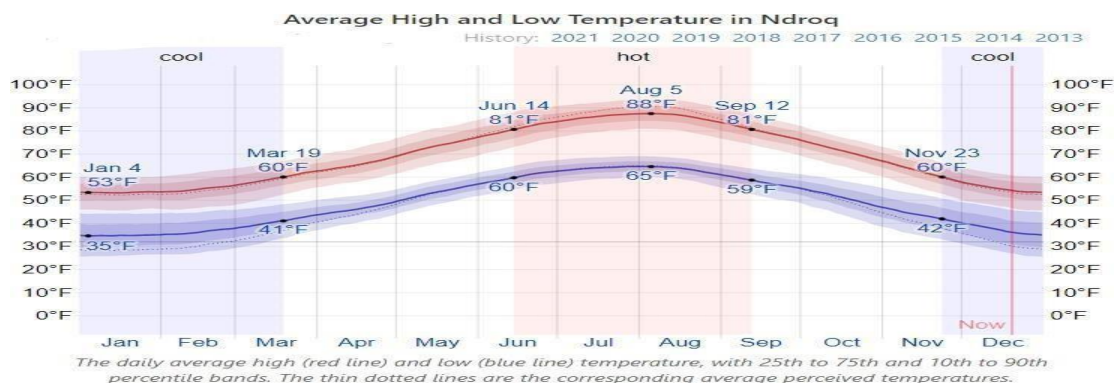

Figure 8: Klima në Ndroq (Burimi: Klima e Ndroqit, Motit sipas Muajve, Temperatura Mesatare)

Lagështira

Një ditë me lagështirë konsiderohet ajo që ka të paktën 1 mm reshje të lëngshme ose ekuivalente me të lëngshme. Mundësia për ditë me reshje në Ndroq ndryshon gjatë vitit. Sezona më e lagësht zgjat 7.6 muaj, nga 18 shtatori deri më 4 maj, me një mundësi mbi 23% që një ditë e caktuar të jetë ditë me reshje. Muaji me më shumë ditë me reshje në Ndroq është dhjetori, me mesatarisht 10.5 ditë që kanë të paktën 1 mm reshje. Sezona më e thatë zgjat 4.4 muaj, nga 4 maji deri më 18 shtator. Muaji me më pak ditë me reshje në Ndroq është korriku, me një mesatare prej 3.0 ditësh me të paktën 1 mm reshje.

Nga ditët me reshje, bëhet dallimi mes atyre që kanë vetëm shi, vetëm dëborë, ose përzierje të dyjave. Muaji me më shumë ditë vetëm me shi në Ndroq është nëntori, me mesatarisht 10.1 ditë.

Bazuar në këtë kategorizim, forma më e zakonshme e reshjeve gjatë gjithë vitit është vetëm shiu, me një probabilitet maksimal prej 37% më 5 dhjetor.

Reshjet mesatare në Ndroq (Source: [Ndroq Climate, Weather By Month, Average Temperature \(Albania\) - Weather Spark](#))

¹Titulli I dokumentit

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

2.6 Pamja gjeologjike e zones së Ndroqit

Modeli gjeologjik ka një rëndësi të veçantë nga pikëpamja hidrologjike, pasi ai shkakton grumbullimin e ujit të nëntokës së freskët, i cili shërben si burim furnizimi me ujë për lumenjtë në periudha të ndryshme të vitit. Lumi Erzen ka origjinën në zonën ku Mirdita takon Krasten dhe pjesërisht në depozitat e tij përfundimtare. Në rajonin e peshkimit të Erzenit, në veri të Krabës, ka shkëmb gëlqeror nga periudha Kretacike dhe pjesërisht depozita rërë-balte Tortoniane në pjesën poshtë lumenjtë. Afër Ndroqit, në pjesën më të ulët ku ndodhen depozitat kvartare, mund të gjenden balta sand-karbonat nga periudha Neogjene.

Në vitin 2021, Politecnica ka realizuar një raport teknik hidrologjik. Qëllimi i këtij studimi është të sigurojë të dhënat e nevojshme për identifikimin e problemeve të ndryshme klimatike dhe hidrologjike. Hulumtimi paraqet aspektet kualitative dhe kuantitative gjeomorfologjike si dhe teknikat inxhinierike për kalimet në ujëra të vegjël, mesëm dhe të mëdhenj.

Projektimi i kalimeve në rrjedhat e ujit përgjatë gjurmës së rrugës dhe masat për reduktimin dhe ndalimin e dëmeve të shkaktuara nga rrjedha e ujit kërkon vlerësimin e faktorëve që karakterizojnë rrjedhën e ujit dhe gjendjen e shtratit të lumit në secilën pikë ku kryhet kalimi, si dhe kalimet e vendosura përgjatë kësaj gjurme rrugore.

Rëndësia e hidraulikës ose faktorëve të rrjedhës në procesin e kalimeve ndikohet qartë nga rëndësia e gjurmës së rrugës dhe urës, si dhe nga përdorimi i tokës në bregun e rrjedhës së ujit.

Gjeometria dhe vendndodhja e kalimeve në rrjedhat e ujit kanë një rëndësi të veçantë në vlerësimin e ndërveprimit midis strukturës dhe rrjedhës së ujit, duke pasur parasysh potencialin për paqëndrueshmëri të lumit. Për më tepër, faktorët hidraulikë kanë ndikim të konsiderueshëm në projektimin e komponentëve të nënstrukturës kur merret parasysh erozioni dhe stabiliteti i lumit.

Sigurimi i përmasave të punimeve për kullimin e ujit të shkaktuar nga reshjet në gjurmët rrugore synon të sigurojë një kalim të sigurt gjatë periudhës kur ndodhin reshjet e llogaritura.

Përcaktimi i rrjedhës maksimale në rrjedhat ujore

Ky lidhje analizon problemet me natyrë hidrologjike dhe hidraulike, të cilat përfundojnë me përcaktimin e rrjedhës maksimale të gjithë sistemit dhe, për pasojë, edhe përmasave të përshtatshme të veprave hidraulike në mënyrë që të garantohet një kalim i sigurt në pjesët përbërëse të rrugës.

Më poshtë paraqiten kriteret dhe vlerësimet që çuan në përcaktimin e rrjedhës maksimale dhe përmasimin e

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

veprave hidraulike.

Për një vlerësim më të detajuar hidraulik, referojuni dokumentacionit specifik: *Projektimi i detajuar i Urës së Beshirit (Ura 02) – Raporti Teknik Hidrologjik*.

2.7 Hidrologjia

Nga pikëpamja hidrogeologjike, baseni ujëmbledhës i lumit Erzen karakterizohet nga ndryshime të konsiderueshme, që janë pasojë e kapaciteteve të ndryshme mbajtëse të ujit të formacioneve (bazuar në litologjinë e tyre), si dhe nga kushtet komplekse tektonike që lidhen me aspekte të ndryshme hidromekanike dhe hidrodinamike të akuiferëve. Akuiferët shtrihen në gjashtë zona hidrogeologjike, karakteristikat e të cilave janë përcaktuar mbi bazën e literaturës dhe dokumentacionit teknik ekzistues:

- Zona e Malit të Gropës përbëhet nga shkëmbinj gëlqerorë triadë, në të cilët gjenden burime të mëdha me cilësi të mirë uji.
- Zona e Krastës përbëhet kryesisht nga formacione flyshi, shumë të varfra në ujë nëntokësor, me disa burime të rëndësishme nga disa formacione gëlqerore.
- Zona e Dajtit përbëhet kryesisht nga dolomite të periudhës Kretacike dhe shtresa gëlqerore paleocenike, nga të cilat dalin sasi të konsiderueshme uji.
- Zona e Tiranës përfaqëson një basen të madh artesian malor, ku ekzistojnë tre sisteme ujore nëntokësore:
 - Kretacik-Paleocen, që lidhet me struktura të thella dhe përmban vlera të larta të mineralizimit të ujit nëntokësor;
 - Tortonian, që përbëhet kryesisht nga shtresa rëre e ndërthurur me shtresa balte, dhe sjell sasi të vogla ujë nëntokësor me parametra të ndryshëm kimikë;
 - Kuaternar, që përbëhet kryesisht nga shtresa grintash ose grintë-balte që shtrihen në një plan, me sasi të konsiderueshme uji nëntokësor me cilësi të mirë.
- Zona e Erzenit përfaqëson gjithashtu një pellg artesian që përbëhet përgjithësisht nga ujë me cilësi të dobët dhe të ndryshueshme, kryesisht në formacionet konglomerate të rërës pliocenike dhe depozitat kuaternare me grintë.

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Sipas studimit hidrologjik, lumi Erzen në këtë vendkalim ka një rrjedhje prej 1270 m³/sek për një siguri prej 1%. Më pas, u krye një studim gjeologjik në vendkalim, ku u konstatua se shtrati i lumit Erzen, në të dyja anët midis Tiranës dhe Ndroqit, ishte ngushtuar për shkak të shfrytëzimit të tokës dhe mbetjeve të ndërtimit të hedhura në bregdetet e lumit pranë urës ekzistuese.

Mbetjet e ndërtimit që aktualisht ndodhen aty, nuk do të pastrohen si pjesë e këtij nënprojekti. Ura e re do të ndërtohet paralelisht me atë ekzistuese. Themeli i urës së re do të jetë rreth 1416 m³.

Do të kërkohet devijimi i rrjedhës së ujit gjatë instalimit të shtyllave mbështetëse të urës në shtratin e lumit. Kjo do të shkaktojë një rritje të përkohshme të turbullirës së ujit dhe do të shkaktojë shqetësime për jetën ujore. Devijimi i rrjedhës së ujit duhet të zgjasë sa më pak të jetë e mundur. Për këtë arsye, instalimi i linjave duhet të përgatitet mirë dhe të kryhet shpejt. Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet masave parandaluese në lidhje me ndikimin mbi biodiversitetin ujore. Devijimi nuk duhet të bllokojë lëvizjen e lirë të peshqve.

2.8 Rreziqet Sizmike

Shqipëria karakterizohet nga sizmiciteti i shoqëruar me lëkundje të thella në shtresën e sipërme të tokës (korën e tokës). Regjimi tektonik aktual në pjesën lindore dhe perëndimore të Shqipërisë kërkon përdorimin e marrëdhënieve të veçanta për lëkundjet e forta. Zona zgjeruese, ku krijohen tërmetet me rrëshqitje normale, ndodhet në pjesën lindore të Shqipërisë. Ndërsa zona kompresive, ku kryesisht ndodhin tërmetet me rrëshqitje të shtytjes (thrust faulting) dhe më rrallë tërmetet me rrëshqitje horizontale (strike-slip), ndodhet në pjesën perëndimore të saj.

Nga pikëpamja gjeologjike, qyteti i Tiranës është pjesë e sinklinalit të Tiranës [Aliaj, 1988]. Historia e tërmeteve në zonën e Tiranës përfshin:

- Në vitin 1617 një tërmet me intensitet $I_0=8$ shkalla Richter (MSK-64) në Krujë,
- Në vitin 1852 një tërmet me $I_0=8$ në Kepin e Rodonit,
- Në vitin 1860 një tërmet me $I_0=8$ në Ura e Beshirit,
- Në vitin 1934 një tërmet me magnitudë $M_s=5.6$ në Ndroq,
- Më 19.08.1970 një tërmet me $M_s=5.5$ dhe $I_0=7$ në zonën e Vrapit,
- Më 16.09.1975 një tërmet me $M_s=5.3$ në Kepin e Rodonit,
- Më 22.11.1985 një tërmet me $M_s=5.5$ në Gjirin e Drinit,
- Dhe më 09.01.1988 një tërmet me $M_s=5.4$ në Tiranë.

Pra, rajoni i Tiranës është prekur nga tërmete historike me intensitet $I_0=8$ (MSK-64) dhe gjatë shekullit të fundit nga tërmete me magnitudë $M=5.3-5.6$ [Aliaj, 1997]. Nga pikëpamja sizmotektonike, rajoni i Tiranës mund të preket në të ardhmen nga tërmete me magnitudë maksimale $M_{max}=5.5-5.9$ [Aliaj, 1997], ndërsa sipas hartës së tërmeteve potenciale maksimale, qyteti i Tiranës përfshihet në zonën me $M_{max}=5.8-6.4$ ose $M_{max}=6.1\pm 0.3$ [Koyiu, 1986].

Ura e re do të projektrohet në përputhje me Eurokodin 8, i cili trajton standardet e projektimit për struktura rezistente ndaj tërmeteve.

Për projektimin e urës është marrë parasysh një jetë pune projektimi prej 100 vjetësh. Sipas EN 1990: EUROCODE: BAZA E PROJEKTIMIT STRUKTUROR, jeta e punës së strukturës përcaktohet nga tabela më poshtë:

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Tabela 2.1 – Jetëgjatësia e Projektimit sipas Kategorive

Kategoria e Jetëgjatësisë së Projektimit	Jetëgjatësia Udhëzuese e Projektimit (vite)	Shembuj
1	10	Struktura të përkohshme ¹
2	10 – 25	Pjesë strukturore të zëvendësueshme, p.sh. trarë vinçi, mbajtëse
3	15 – 30	Struktura bujqësore dhe të ngjashme
4	50	Ndërtesa dhe struktura të zakonshme
5	100	Struktura monumentale, ura dhe struktura të tjera të inxhinierisë civile
¹ Shënim: Strukturat ose pjesët e strukturave që mund të çmontohen me qëllim ripërdorimi nuk duhet të konsiderohen si të përkohshme.		

- Kategoria e rëndësisë

Sipas Eurokodit 8 - Projektimi i strukturave për rezistencë ndaj tërmeteve - Pjesa 2: Ura - përkufizimet e kategorive të rëndësisë për urat në një vend mund të gjenden në Aneksin Kombëtar të tij. Klasifikimi i rekomanduar është në tre kategori rëndësie, si vijon:

Gjatë projektimit të urës është marrë parasysh që ura i përket Klasës së Rëndësisë III (më shumë se rëndësia mesatare).

Kategoria e rëndësisë III përfshin ura me rëndësi kritike për ruajtjen e komunikimeve, veçanërisht në periudhën e menjëhershme pas tërmetit, ura për të cilat dështimi i tyre është i lidhur me një numër të madh viktimash të mundshme dhe ura të mëdha ku kërkohet një jetë pune projektimi më e gjatë se normalja.

Pra, vlera e përdorur e faktorëve të rëndësisë γ_1 është ajo që i përket klasës III, $\gamma_1 = 1.3$.

Vlerat e faktorëve të rëndësisë γ_1 jepen në tabelën më poshtë (vlera të rekomanduara):

Tabela 2 – Klasat e rëndësishme të urave

Rëndësia sipas klases		γ_1
Me e madhe se mestarja	III	1.30
Mesatarja	II	1.0
Me e vogël se mesatarja	I	0.85

Të dhënat hyrëse që janë përdorur për vlerësimin e kërkesës sizmike për strukturat e paraqitura në këtë raport janë bazuar në veprimin sizmik referencë, i cili pasqyron një ngjarje sizmike me periudhë kthimi referencë (RP), TNCR, prej 475 vjetësh. Një ngjarje e tillë ka një probabilitet tejkalimi (PR) prej 10% për një jetë projektimi prej 50 vjetësh.

Prandaj, në rastin e urës sonë është pranuar një përsheptim $ag=0.294g$ (sipas Institutit të Gjeoshkencave - IGEO; <https://www.geo.edu.al/hazardmaps/PGA%20sipas%20Njesive%20Administrative.pdf>). Është marrë parasysh zona midis Vaqarit dhe Pezës).

Në qasjen tonë janë konsideruar izolatorë sizmikë. Në këtë rast, faktori i sjelljes q është marrë i barabartë me 1; raporti i amortizimit është 13%. Ngurtësia horizontale e izolatorëve është konsideruar 630 kN/m.

Nuk është planifikuar prerja e pemëve.

Rruga lidhëse nuk do të financohet nga Projekti, por vetëm ura. Prandaj, punimet për ndërtimin/ përmirësimin/ ndryshimin e gjurmës së rrugës së aksesit do të vlerësohen për aplikimin e Statusit si Facilitet i Asociuar.

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

3. Biodiversiteti dhe Habitate Natyrore

Biodiversiteti është një komponent shumë i rëndësishëm i burimeve natyrore të një vendi, zone apo rajoni. Origjina e kësaj shumëllojshmërie qëndron në pozicionin gjeografik, strukturën gjeologjike, faktorët pedologjikë, hidrologjikë, relievin dhe klimën.

Pozicioni gjeografik, ndërtimi gjeologjik, kushtet klimatike, burimet ujore dhe toka në territorin e Ndroqit kanë krijuar habitatet e përshtatshme për botën bimore dhe shtazore.

3.1 Zonat e Mbrojtura

Vendi i projektit ndodhet në një zonë urbane, jashtë çdo zone të mbrojtur, larg monumenteve natyrore ose burimeve natyrore.

Zona e studimit nuk bën pjesë në zonat e mbrojtura me interes të veçantë që mbrohen nga konventa ndërkombëtare si Konventa për Rërat e Ujërrave të Rëndësishme Ndërkombëtare, veçanërisht si habitat për zogjtë e ujit (Konventa Ramsar); Konventa për Ruajtjen e Faunës dhe Habitatit Natyror Evropian (Konventa e Bernës), etj.

Më poshtë paraqitet një hartë e zonave të mbrojtura në lidhje me zonën e projektit, që tregon qartë se zona e projektit nuk ndikon në asnjë nga monumentet natyrore apo zonat e mbrojtura as gjatë fazës së ndërtimit dhe as gjatë fazës së shfrytëzimit.

Siç shihet në gjurmën e projektit (shënimi i kuq), nuk ka asnjë monument natyror apo zonë të mbrojtur.

Zona e mbrojtur më e afërt me Ndroqin është Parku Kombëtar i Dajtit, i cili ndodhet rreth 25-30 km në verilindje të vendndodhjes së nënprojektit.

Duke u referuar Hartës së Zonave të Mbrojtura të publikuar nga AKZM (http://akzm.gov.al/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=68&Itemid=368&lang=en), rezulton se zona e projektit nuk përputhet me zonat e mbrojtura dhe monumentet natyrore.

3.2 Flora dhe Fauna

Përshkrimi i mbulesës bimore të zonës ku propozohet të zbatohet projekti:

Bota e bimëve dhe kafshëve

Duke marrë parasysh kohën e kufizuar të studimit, të dhënat më përfaqësuese të zonës u regjistruan përmes metodës së shtratis rrënjë. Në rastet e komuniteteve më të plota, u përpunën edhe sondazhe botanike.

Projekti i përket një zone urbane, e populluar kryesisht me specie urbanofile që rriten në vende me intensitet të lartë urban. Për përcaktimin e vegetacionit, sondazhet u kryen kryesisht në sipërfaqe sa më homogjene, pasi zona karakterizohet nga fragmentim i lartë.

Gjatë vëzhgimit të shkurtër në terren, u vërejtën këto specie bimore, të cilat përbëjnë një pjesë të pandashme të një zone me ndikim të lartë antropogjen.

Zona e mbuluar ndodhet plotësisht në shtratin bimor të shkurreve. Përhapur gjerësisht janë shkurret tipike mesdhetare, shumë të pasura me specie dhe të dendur. Një vend të rëndësishëm zënë speciet e përhershme gjelbër si: pema e mastikut (*Pistacia lentiscus* L), pema e manaferrës (*Arbutus unedo* L), myrt (*Myrtus communis* L), priveta me gjethe të ngushta (*Phillyrea angustifolia*), rrëza (*Nerium oleander*), dafinë (*Laurus nobilis*), shkurre zallorë (*Spartum junceum*), hiri (*Ilex aquifolium* L), ulliri i egër (*Olea silvestris*) etj.

Ndër shkurret me gjethe rënëse përmendim: pema e Judës (*Cercis siliquastrum*), qershia kornele (*Cornus mas*), dhe pema chaste (*Vitex agnus Castus*). Këto dy lloje shkurresh përzihen me njëra-tjetrën, ndaj nuk ka një kufi të qartë që i ndan.

Nga pemët e pyllit të lartë që rriten në brezin e shkurreve, më e përhapura është gështenja vallone (*Quercus vallonea*), e cila formon formacione të rralla pyjore, por ka edhe ciprese (*Cupressus sempervirens*).

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Të dhënat bazë mjedisore për faunën tokësore janë mbledhur përmes sondazheve primare, studimeve specialistike dhe vëzhgimeve gjatë vizitave në terren, si dhe nga burime sekondare përmes shqyrtimit të literaturës dhe intervistave me banorë lokalë (bujqës) të takuar në terren.

Informacioni sekondar për bazën është marrë nga burime të disponueshme publikisht, duke përfshirë literaturën shkencore aktuale, literaturën jo-teknike (raporte mjedisore dhe artikuj), bazat e të dhënave online dhe burime të tjera të dhënash sekondare.

Studimet mbi faunën tokësore janë fokusuar, por jo vetëm, në taksonet e mëposhtme të kafshëve:

- Lakuriqët e natës (të gjitha speciet: vendet e fjetjes, zonat e kërkimit të ushqimit);
- Mamiferët e tjerë,
- Amfibët dhe zvarranikët, si bretkosa, lepuj deti, breshka, kërpudha, breshka liqeni, gjarpër, etj.
-

Lakuriqët e natës

Studime transekte: Janë zgjedhur rrugë transekti prej 100 m brenda habitateve (veçanërisht poshtë urës) që pritet të përdoren nga lakuriqët e natës. Bazuar në gjetjet e studimeve transekte, gjatë ditës është bërë kërkim për karakteristika të tilla si pemë me vrime nga thupra, kavitetet e tjera, ndërtesa dhe bunkerë që ndodhen në zonën e projektit dhe dyshohen të jenë vendbanime të rëndësishme për lakuriqët e natës.

Amfibët dhe zvarranikët

Në të gjitha lokacionet e projektit janë kryer studime transekti të përshtatshme për amfibët dhe zvarranikët. Disa transekte janë orientuar paralel me lumin për të kërkuar shenja të pranisë dhe të shumimit të bretkosave dhe breshkave të liqenit.

Speciet e mamiferëve

Disa specie mamiferësh (përjashtuar lakuriqët e natës) konsiderohen të jenë të pranishme në zonat e projektit. Kjo listë përfshin *Lutra lutra* (gjurza e lumit) dhe *Nyctalus noctula* (lakuriq i zakonshëm) që përmbushin kriteret e Veçorive Prioritare të Biodiversitetit dhe janë të listuara në Listën Kombëtare të Kuqe.

**Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit –
Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)**

Speciet	Emërtimi	IUCN	
Lutra lutra	Eurasian otter	NT	
Plecotus auritus	Brown Long-eared bat	LC	
Nyctalus noctula	Common noctula	LC	

❖ **Speciet e Zogjve**

Hippolais olivetorum (Olive-tree Warbler) Barred Warbler (Curruca nisoria)

Species	Common name	IUCN	
Hippolais olivetorum	Olive-tree Warbler	LC	
Barred Warbler	Curruca nisoria	LC	

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Reptilët

Prania potenciale e zvarranikëve në zonat e studimit konsiderohet si specie me rëndësi për konservim, pasi ato janë pjesë e Anexave të Direktivave të Habitatit të BE-së. Ndër speciet e kërcënuara, gjatë këtij survejimi u vëzhguan: Breshka evropiane e pellgut (*E. orbicularis*) me klasifikim IUCN NT (Afër të Kërcënuarit), Breshka e Hermannit (*T. hermanni*) IUCN - VU (Vulnerabël); *Natrix tessellata* (Gjarpëri i Dice) IUCN - LC (Kujdesi më i Vogël), *Lacerta trilineata* (Gjarpëri jeshil ballkanik) LC, *Lacerta viridis* (Gjarpëri jeshil evropian) LC, *Podarcis taurica* (Gjarpëri i murit ballkanik) LC.

Amfibius

Rana lessonae (Pool frog), *Hyla arborea* (European tree frog) *Triturus cristatus* (Crested newt), *Bufo viridis* (European green toad).

Peshqit

Peshqit janë potencialisht present në lumin Erzen.

Emertimi Shkencor	Emrtimi i Zakonshem	IUCN
<i>Alburnoides ohridanus</i>	Spirlin i Ohrit	VU
<i>Alburnus scoranza</i>	Peshk i vogël i Skadarit	LC
<i>Cobitis ohridana</i>	Loç me gjemba i Ohrit	LC
<i>Gobio skadarensis</i>	Çëmçema e Skadarit (Shkodres)	EN
<i>Oxynoemacheilus pindus</i>	Loç shkëmbor i Pindusit.	VU
<i>Pachychilon pictum</i>	Roash i Ohrit	LC
<i>Squalius platyceps</i>	Çubi i Skadarit (Shkodres)	LC

Jeta Akuatike (Ujore) në Lumë Erzen

Pozicioni gjeografik dhe përbërja gjeologjike e pellgut të Erzenit kanë një rëndësi të veçantë studimore. Zonat ku rrjedh lumi Erzen kanë qenë zona me shumë ndryshime dhe zhvillime kohët e fundit, duke ndikuar në mënyrë të konsiderueshme ekosistemin ujor në përgjithësi dhe kryesisht cilësinë e ujit. Për vlerësimin biologjik të cilësisë së ujit të Erzenit përdoren grupe të ndryshme të makroinvertebrorëve. Ata janë tregues të mirë të biodiversitetit dhe cilësisë së habitatit dhe prania e tyre është e lidhur ngushtë me gjendjen ekologjike të përgjithshme të ekosistemit të lumit (Lee N. 2003). Makroinvertebrorët bentonikë janë përcaktuar si elementë thelbësorë dhe kanë rëndësi të madhe në vlerësimin biologjik të cilësisë së ujit (Direktiva Kuadër për Ujërat – WFD). Në këtë studim, rezultatet për cilësinë e ujit janë dhënë për dy vite monitorimi (2011 – 2012) në tre stacione kampionimi për lumin Erzen. Nga analiza e të dhënave është e rëndësishme të përmendet prania e organizmave bentonikë të ndjeshëm (Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit – SHBA) në stacionet e kampionimit në lumin Erzen. Gjithashtu ishin të pranishme dy grupe të tjera: makroinvertebrorë bentonikë me tolerancë mesatare ndaj ndotjes dhe taksonë tolerantë.. *

Informacion/bazë të dhënash fillestare për ujin (burimin e ujit) brenda zonës së projektit

Basin i lumit Erzen ka një sipërfaqe prej 760 km², me një gjatësi totale prej 110 km dhe një lartësi mesatare mbi nivelin e detit prej 440 m. Ura e Beshirit, Ndroq, ndodhet mbi një shtresë të përbërë nga zhavor dhe gurë, me një rrjedhje mesatare të ujit; zona përreth ka vegjetacion barishtor dhe ndodhet në një zonë të banuar.

Në Shqipëri, ndotja e burimeve ujore dhe e mjedisit detar përbën një problem serioz, kryesisht si pasojë

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

e grumbullimit dhe trajtimit të pamjaftueshëm të ujërave të ndotura, rrjedhjeve nga kanalet e ujërave të zeza dhe vendgrumbullimeve të mbetjeve.

Ujërat e zeza përbëjnë një problem të përhershëm në vend, ku rreth gjysma e popullsisë urbane është e lidhur me rrjetin e kanalizimeve.

Nuk ka ndonjë burim uji të pijshëm në afërsi të zonës së projektit, që mund të ndikohet nga faza e ndërtimit ose më pas.

Në përgjithësi, mund të vërehet se nga segmenti i Urës së Beshirit drejt Detit Adriatik, ujërat sipërfaqësore karakterizohen nga ndotja me komponime organike (kryesisht nga shkarkime urbane të papërpunuara, si dhe nga shkarkime industriale dhe të blegtorisë) dhe komponime ushqyese (azot dhe fosfor, kryesisht nga aktivitete bujqësore të shpërndara si dhe nga shkarkime urbane dhe industriale në fushën Erzeni-Durrës). Në çdo rast, gjendja mjedisore e ujërave sipërfaqësore duhet vlerësuar me kujdes përmes monitorimeve dhe analizave më të detajuara, duke u mbështetur në një sërë procedurash dhe rregulloresh.

Bazuar në https://akm.gov.al/ova_doc/raporti-per-gjendjen-e-mjedisit-2023/, situata në këtë zonë kategorizohet në Klasën V (gjendje e keqe), pasi janë marrë në konsideratë të gjithë parametrat si O₂, pH, NBO₅, NH₄, NH₂, NO₃, nga stacioni i monitorimit në Ura e Beshirit – Erzen.

Është gjithashtu shqetësuese ndotja që vjen nga ujërat e lëngshme (eluatët) të venddepozitimit të mbetjeve urbane të Tiranës, që ndodhet pranë.

Zona e studimit ndodhet në një pjesë të vendit e ndikuar fort nga aktivitetet njerëzore, e karakterizuar nga dendësi e lartë popullore, përqendrim i prodhimit industrial dhe bujqësi intensive, veçanërisht në zonat më të zhvilluara midis Tiranës dhe Durrësit, si dhe në një pjesë të zonës bregdetare, me perspektiva të mira për zhvillimin e turizmit.

Nuk janë lëshuar leje nga AMBU për aktivitete të akuakulturës dhe peshkimit rekreativ në Basenin e Lumit Ishëm-Erzen.

Peshqit dhe Jeta Ujore: Lumenjtë si Erzeni janë habitat për specie që ndikohet nga degradimi i habitateve dhe ndotja e ujit. Ka të dhëna të kufizuara për specie të veçanta, por organizatat për ruajtjen e natyrës theksojnë nevojën për më shumë studime. Speciet e peshqve në lumin Erzen përfshijnë disa lloje peshqish të vegjël uji të ëmbël.

Ndikimi në habitatin ujor dhe mbi peshqit do të jetë minimal. Do të ketë ndërhyrje të kufizuara në ujë dhe në popullatat e peshqve. Megjithatë, mund të ndodhin shqetësime të përkohshme, si përhapja e sedimenteve apo zhurmat nga ndërtimi, që mund të ndikojnë në mjedisin ujor lokal.

Pas përfundimit të ndërtimit të urës, nuk do të mbeten ndikime të mbetura. Aktivitetet ndërtimore në fund të projektit nuk do të shkaktojnë fragmentim të habitatit. Nuk do të ketë ndryshime në strukturën fizike të rrjedhës së ujit që të izolojnë habitatet, apo që ta bëjnë më të vështirë për speciet të kenë akses në ushqim, vende shumimi ose strehim. Përfundimi i aktiviteteve ndërhyrëse në lumë nuk do të sjellë ndryshime në rrjedhën e ujit, cilësinë apo strukturën e habitatit që mund të favorizojnë disa specie dhe të dëmtojnë të tjera, duke sjellë potencialisht një disbalancë në ekosistem.

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Shmangia e Sezonit të Shumimit: Planifikoni aktivitetet e ndërtimit jashtë sezoneve të shumimit të peshqve ose riprodhimit të amfibëve, për të shmangur shqetësimin e specieve të ndjeshme gjatë fazave kritike të jetës së tyre.

4. Cilësia e Ajrit

Zona e projektit ndodhet pranë qytetit, i cili ndikohet nga trafiku, duke shkaktuar ndotje të shtuar të ajrit brenda zonës së projektit, veçanërisht gjatë periudhës pranverë–vjeshtë. Burimet e ndotjes së ajrit në Ndroq përfshijnë gazrat serrë të lëshuara nga motorët e mjeteve, disa njësi përpunimi të naftës jashtë qytetit që lëshojnë substanca organike të paqëndrueshme, pluhurin dhe grimcat e pezulluara nga automjetet dhe punimet inxhinierike.

Ka një rritje të emetimeve nga mjetet (konsumimi i karburanteve) për shkak të shtimit të numrit të automjeteve dhe numrit të lartë të mjeteve të vjetra që përdoren. Duke marrë parasysh që popullsia e fshatit përreth përdor djegien e druve si alternativë për ngrohje dhe gatim, tymi i lëshuar përbën një tjetër burim ndotjeje. Ndotja nga mbetjet materiale shpesh ndot lumenjtë, plazhet dhe ujërat bregdetare, duke ndikuar në vlerën rekreative të mjedisit bregdetar dhe ekosistemeve.

Materiale me vlerë dhe të ripërdorshme, në vend që të rikthehen në ekonomi, hidhen në vendgrumbullime ose digjen. Një kontribuues i vogël, por jo i parëndësishëm i ndotjes, janë gjithashtu aktivitetet ndërtimore, megjithëse ato janë të pakta për shkak se zona përmban kryesisht ndërtesa të ulëta.

5. Mbetjet

Çështja e mbetjeve urbane përgjatë segmentit dhe në zonat përreth bie në juridiksionin e Bashkisë së Tiranës dhe Njësisë Administrative Ndroq. Aktualisht, menaxhimi i mbetjeve përgjatë segmentit nga Bashkia konsiston në mbledhjen periodike çdo dy ditë. Mbetjet mbledhen në kontejnerë të veçantë për mbeturina. Ato përbëhen kryesisht nga mbetje urbane dhe pak mbetje ndërtimi, pasi zona ka kryesisht ndërtesa të ulëta.

Hedhja e Duhur e Mbetjeve të Ndërtimit:

Duhet të krijohen sisteme të menaxhimit të mbetjeve për të hedhur siç duhet mbetjet e ndërtimit, duke përfshirë betonin, metalin dhe materiale të tjera. Duhet siguruar që të gjitha mbetjet të hiqen nga vendi i punimeve menjëherë, për të mos kompromentuar integritetin e zonave përreth ose për të shkaktuar dëme afatgjata në mjedis.

Mbetjet e ndërtimit depozitohen në vendgrumbullimin e Sharres, që është pika kryesore e përdorur nga Bashkia e Tiranës për grumbullimin e mbetjeve urbane. Landfilli i Sharres ndodhet rreth 7 km në jugperëndim të qendrës së Tiranës dhe 4.3 km nga Ura e Beshirit. Sipërfaqja e përgjithshme është rreth 55,000 m².

Riciklimi dhe Ripërdorimi: Kur është e mundur, materialet si metalet, plastika dhe betoni duhet të riciklohen. Kjo ndihmon në uljen e ndikimit në mjedis dhe në ruajtjen e burimeve natyrore. Gjatë vizitave në terren, situata e mbetjeve urbane nuk u konstatua si problematike.

Shërbimi i grumbullimit dhe trajtimit të ujërave të ndotura

Në zonat urbane në Shqipëri, ujërat e ndotura grumbullohen kryesisht nëpërmjet kanalizimeve publike. Sistemet e kanalizimeve janë të kombinuara, pra mbledhin njëkohësisht ujërat e ndotura dhe ujërat e shiut. Për shkak të mirëmbajtjes së dobët të kanaleve dhe dimensioneve të vogla të tubave, rrjedhjet nga këto kanale shpesh krijojnë rrezik ndotjeje për ujin e pijshëm. Në shumë zona periferike dhe rurale të qyteteve mungojnë sistemet e kanalizimeve dhe ujërat e ndotura grumbullohen në gropa septike. Çdo banesë përdor mënyrën e vet për largimin e ujërave të ndotura, zakonisht nëpërmjet gropave septike dhe përdor kamionë privatë për t'i larguar jashtë vendbanimit.

Pjesa më e madhe e ujërave të ndotura në Shqipëri nuk trajtohen, pasi vetëm një numër i kufizuar impiantesh për trajtimin e ujërave të ndotura (WWTP) janë në funksion. Në të gjithë pellgun e lumit Erzen operojnë vetëm 3 impiante (dy në Durrës dhe një në Kavajë). Përtej këtyre, të gjitha tubacionet e kanalizimeve derdhen drejtpërdrejt në trupat ujorë më të afërt pa asnjë lloj trajtimi. Lidhur me sasinë e ujërave të ndotura të shkarkuara në mjedis përmes shërbimeve publike, mund të gjendet informacion shumë i kufizuar në bazën e të dhënave AMBU (lejet mjedisore). Për pellgjet Ishëm-Erzen, përqindja e lidhjes me kanalizimet varion ndjeshëm; nga 100% për ndërmarrjen e Kamezit deri në vetëm 26% për atë të Krujës.

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Rrjedha e ngarkesës së ngurtë

Njohja e natyrës së regjimit të ngarkesës së ngurtë ndihmon edhe në kuptimin e përgjithshëm të proceseve të erozionit, të cilat në këtë pellg karakterizohen nga shumë vatra erozive. Në pjesën e sipërme dhe të mesme të pellgut të lumit Erzen, përveç aluvioneve të imta në gjendje të pezulluar, një sasi e lëndës së ngurtë e përbërë nga kokrra të trasha në formë të aluvioneve në fund të shtratit lëviz dhe depozitohet në shtratin e lumit Erzen nga pjesët e sipërme deri në zonën poshtë Ndroqit.

Turbiditeti mesatar shumëvjeçar i seksionit, si tregues i nivelit të përmbajtjes së ngurtë në një metër kub ujë, në Ndroq është 4720 gr/m³, ndërsa rrjedha përfundimtare e aluvioneve është me vlerë 43 x 10³ ton/vit.

Mbulesa bimore në pellgun e lumit Erzen përbën afërsisht 37% të sipërfaqes së tij, por nuk është e dendur dhe kompakte, dhe gjithashtu nuk shpërndahet në mënyrë të njëtrajtshme në të gjithë pellgun. Kjo nuk luan rol të rëndësishëm në parandalimin e zhvillimit të erozionit. Zhvillimi i procesit të erozionit në këtë pellg favorizohet edhe nga prania e formacioneve flishore dhe atyre ranoro-argjilore që janë lehtësisht të erodueshme dhe përfaqësojnë një pjesë të konsiderueshme të sipërfaqes. Si pasojë e këtyre kushteve fiziko-gjeografike, si dhe sasisë së konsiderueshme të reshjeve, një sasi e madhe e materialit të ngurtë të eroduar nga sipërfaqja e pellgut transportohet përgjatë lumit Erzen nga rrjeti i përrrenjve të vegjël dhe të mëdhenj.

6. Analiza e Impakteve Mjedisore të mundhsme

Zbatimi i nënprojektit “Ura e Beshirit” nuk pritet të shkaktojë ndikime të mëdha mjedisore dhe sociale, dhe ato që mund të ndodhin do të jenë të lehta për t’u zbutur përmes praktikave të mira ndërtimore dhe masave të përshtatshme të zbutjes mjedisore, të përshkruara në Planin e Menaxhimit (Zbutjes) Mjedisore më poshtë.

Ndikimet mjedisore dhe sociale të lidhura me këtë projekt paraqiten gjatë fazës së ndërtimit, si dhe gjatë fazës së funksionimit, megjithatë ato mund të zbuten edhe gjatë fazës së projektimit, për shkak të potencialit dhe ndikimit të madh në zonën më poshtë lumit.

Kjo pjesë paraqet ndikimet kryesore potenciale dhe masat e zbutjes për t’i adresuar ato, ndërsa të gjitha ndikimet përkatëse do të trajtohen në Planin e Zbutjes dhe Monitorimit Mjedisor e Social (ESMP) të paraqitur në Tabelën 1, seksioni 11.

Faza e ndërtimit

6.1 Cilësia e ajrit dhe zhurmat e gjeneruara

Aktivitetet e ndërtimit, përfshirë ndërtimin e përgjithshëm dhe transportin drejt e nga vendi i punës, mund të shkaktojnë emetime pluhuri, duke ulur përkohësisht cilësinë e ajrit në zonë gjatë punimeve ndërtimore. Zhurma gjatë ndërtimit do të jetë kryesisht e përkohshme dhe shkaktohet nga ngarkimi dhe shkarkimi i automjeteve dhe transporti i materialeve, funksionimi i makinerive të rënda dhe aktivitete të ngjashme. Pritet të përdoren makineri të rënda gjatë fazës së ndërtimit për gërmime dhe hapjen e kanaleve për instalimin e tubave të drenazhit. Të gjithë ndikimet negative do të zhduken pas fazës së ndërtimit, pasi burimet e emetimeve, zhurmës, dridhjeve dhe ndotjes nuk do të ekzistojnë më. Gjatë fazës së funksionimit, pritet që niveli i zhurmës të mos jetë shumë i ndryshëm, por ai do të ‘zhvendoset’, pasi ura e vjetër do të dalë jashtë përdorimit. Zhurma, dridhjet dhe emetimet nga makineritë dhe aktivitetet ndërtimore do të ndalen kryesisht sapo projekti të përfundojë. Në rast ankesash nga banorët përreth gjatë fazës së funksionimit, zhurma nga trafiku do të matet dhe hartohet, dhe do të zbatohet masa të përshtatshme zbutëse (p.sh. barrierat kundër zhurmës) nëse monitorimi tregon nivele zhurme që tejkalojnë kufijtë e lejuar (55 dB gjatë ditës dhe 45 dB në zonat rezidenciale, sipas Udhëzimeve për Shëndetin dhe Sigurinë Mjedisore – EHSG). Gjenerimi i pluhurit dhe mbeturinave do të ndalet dhe zona pritet të kthehet në një gjendje të qëndrueshme. Gjatë fazës së funksionimit mund të ketë një ulje të cilësisë së ajrit në mikro-lokacion nga pluhuri dhe tymrat, ndaj është e rëndësishme që rruga të mirëmbahen rregullisht dhe të mbahen të pastra.

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

6.2 Gjeologjia dhe dheu

Ndërhijet për ndërtimin e urës nuk parashikojnë lëvizje të mëdha të tokës, duke kufizuar kështu potencialin për rreziqe të erozionit ndaj objektit dhe aktiviteteve që do të zhvillohen në zonë. Do të kryhet një hetim gjeomekanik dhe do të projektohen masa të përshtatshme për të parandaluar lëvizje më të mëdha të tokës si rrëshqitjet e dheut dhe për të siguruar stabilitet afatgjatë të tokës. Stabiliteti i sipërfaqes së tokës do të arrihet përmes aplikimit të geotekstileve, rrjeteve dhe/ose mbjelljes së bimësisë së re. Kjo e fundit do të bëhet vetëm me bimësi autoktone.

Efektet mbi tokën

Punimet e tokës nuk do të kenë ndonjë efekt të dukshëm, duke modifikuar vetëm një pjesë të vogël të vendndodhjes aktuale.

Efektet mbi përdorimin e tokës dhe aktivitetet antropike

Punimet e nevojshme për realizimin e objektit nuk sjellin asnjë ndryshim në destinacionin e përdorimit të tokës apo organizimin e zonës. Të gjitha punimet do të kryhen me kujdes të veçantë, dhe në rast se do të zbulohen elemente arkeologjike, autoritetet përkatëse do të njoftohen.

Gjatë fazës së funksionimit, mund të ketë ndikim në tokë nga mirëmbajtja dimërore. Megjithatë, kripërat e tretura, nëse përdoren, do të mbledhen përmes sistemit të mbledhjes së ujërave të rrjedhshëm sipërfaqësorë dhe do të menaxhohen përmes sistemit komunal të ujërave të zeza ose tankeve të sedimentimit. Përdorimi i ri i rrugës është i vogël në madhësi, ndaj nuk priten ndikime të konsiderueshme.

6.3 Gjenerimi i mbeturinave të ndërtimit

Gjatë zbatimit të punimeve do të gjenerohet një sasi e caktuar mbetjesh. Mbetjet do të krijohen gjatë punimeve për pastrimin e kantierit, heqjen e materialeve inerte, papastërtive dhe betonit. Asfalti i përdorur do t'i dorëzohet Bashkisë së Tiranës/Njësisë Administrative Ndroq, e cila është përfituesi përfundimtar i këtij segmenti të propozuar. Bashkia e Tiranës do të depozitojë mbetjet vetëm në vendgrumbullime të licencuara.

Këto mbetje do të kenë një ndikim negativ vizual nëse nuk menaxhohen ose nuk depozitohen siç duhet në një vend të caktuar nga Bashkia e Tiranës.

Landfilli i Sharres ka ofruar një zgjidhje përfundimtare për trajtimin dhe grumbullimin e aggregateve, të cilat më parë hidhnin në brigjet e lumenjve, rrugë ose pika grumbullimi të mbetjeve.

Që nga viti 2019, depozitimi i mbetjeve nga ndërtimi dhe prishja e objekteve realizohet në landfillin “Sharra” të Tiranës, në përputhje me procedurat e përcaktuara nga rregulloret në fuqi. Në rast se kompanitë janë të interesuara për të përdorur dheun e depozituar në landfillin e Sharres, kompania është e detyruar ta ofrojë atë falas, nëse kompanitë e interesuara kanë marrë pëlqimin nga Bashkia e Tiranës.

Asgjësimi i Duhur i Mbetjeve të Ndërtimit:

Duhet të vendosen sisteme të menaxhimit të mbetjeve për asgjësimin e duhur të mbetjeve të ndërtimit, duke përfshirë betonin, metalet dhe materiale të tjera. Sigurohuni që të gjitha mbetjet të hiqen nga kantieri në kohë, për të shmangur dëmtimin e zonave përreth apo shkaktimin e dëmeve afatgjata në mjedis.

Riciklimi dhe Ripërdorimi: Kur është e mundur, materialet si metalet, plastika dhe betoni duhet të riciklohen. Kjo redukton gjurmën mjedisore dhe ndihmon në ruajtjen e burimeve natyrore.

Materialet e mbetura:

- Materiale ndërtimi të mbetura nga punimet civile.
 - Materiale toke të nxjerra nga gërmimet
- Masat zbutëse:

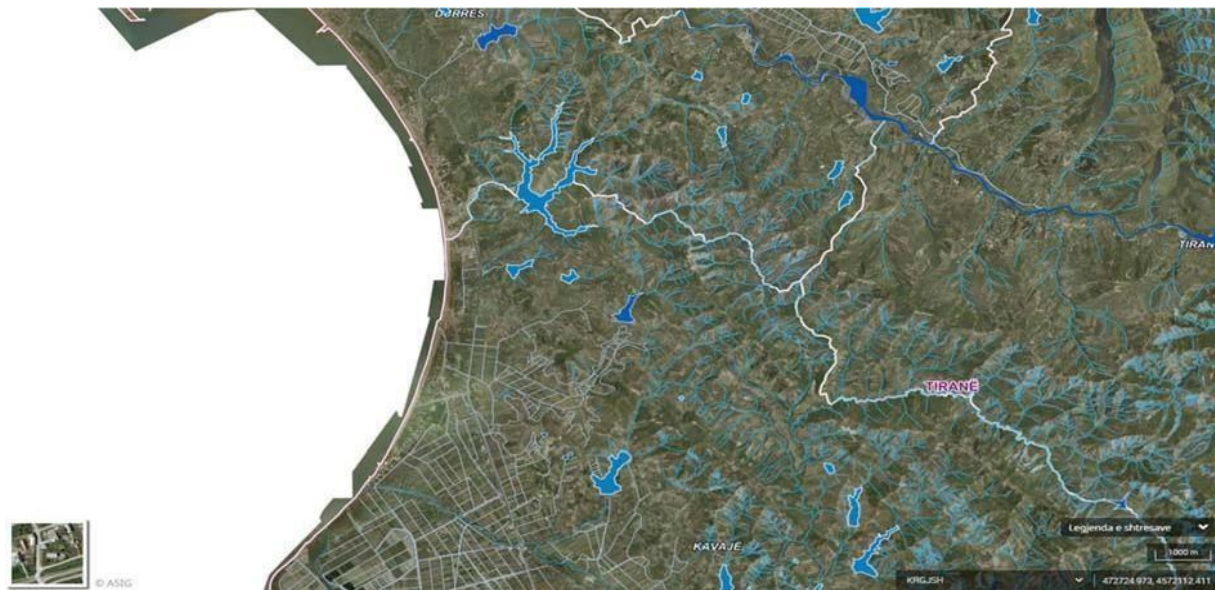
Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

- Zbatoni parimet Redukto, Riciklo, Ripërdor dhe Rikupero sa herë që është e mundur përmes veprimeve në vijim:
- Materialet e nxjerra nga gërmimet do të ripërdoren, sa më shumë të jetë e mundur, për qëllime mbushjeje, për të reduktuar sasinë e mbetjeve. Meqenëse lumi është i klasifikuar si i ndotur dhe depozitat e tokës mund të përmbajnë metale të rënda, pesticide dhe hidrokarbure, toka nuk mund të shitet tek persona privatë dhe duhet të testohet për ndotës para ripërdorimit.
- Djegia/incenerimi i mbetjeve në vendin e punimeve ose në impiante dhe vende të palicencuara është i ndaluar rreptësisht
- Hedhja e mbetjeve në natyrë, në rrjedha uji, depozitimi i paligjshëm dhe ndotja janë gjithashtu rreptësisht të ndaluara
- Sigurohuni që në kantier të dorëzohen vetëm sasitë e nevojshme të materialeve ndërtimore, për të reduktuar mundësinë e mbetjeve të tepërta
- Sipas rregulloreve në fuqi, menaxhimi i mbetjeve, depozitimi në landfill dhe përpunimi duhet të realizohen vetëm nga subjekte të licencuara

6.3 Hidrologjia, ujërat sipërfaqësorë dhe nëntokësorë

Në këtë rajon, ujërat nëntokësorë gjenden në depozitat me zall. Niveli i ujërave nëntokësore varion nga 0.5 deri në 1.2 metra nga sipërfaqja e tokës. Niveli i përhershëm i ujërave nëntokësore ndryshon në varësi të reshjeve. Në zonën ku do të zbatohet projekti, është vërejtur se nuk ka burime sipërfaqësore në distanca të afërta që mund të preken negativisht nga projekti. Në dhe përreth zonës së shfrytëzimit ka sipërfaqe të qarkullueshme dhe ndodhet lumi Erzen, në të cilin ndodhet një segment i Urës së Beshirit, prandaj gjatë fazës së shfrytëzimit nuk do të preken rrugët ujore detare apo brigjet bregdetare etj. Në konturin anësor të zonës dhe në pjesën lindore të pronave dhe përreth saj në studim, janë vërejtur kanalet e dikurshme të kullimit që ekzistonin për këto toka bujqësore dhe parcela. Nga pikëpamja hidrologjike dhe hidro-grafike, objekti i nevojshëm ndodhet në gjendje të mirë. Brenda kufijve të zonës së kërkuar në kuotat e mëposhtme, nuk është evidentuar prania e ndonjë burimi ujqor, as si burim për furnizim me ujë të pijshëm dhe as si kanal vaditës për komunitetin. Brenda sipërfaqes për të cilën kërkohet leja për gërmim/shfrytëzim, nëse do të jetë e nevojshme për rindërtimin e urës sipas politikave që qeverisja vendore ka për projektet publike, mund të krijohen përrenj si pasojë e erozionit. Për këtë arsye, kërkohet që të vlerësohen me një studim mjedisor projektet lehtësuese, nëse ato kanë thellësi të ndryshme dhe gjatë sezonit të thatë nuk kalon ujë përmes tyre. Kur bie shi, për shkak të pjerrësisë së theksuar të terrenit, uji sipërfaqësor kalon nëpërmjet tyre etj.

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Harta e burimeve ujore përreth zonës së projektit

Kjo veprimtari mund të dëmtojë dhe kontaminojë burimet ujore, pasi ndotja e ujërave sipërfaqësore mund të ndodhë nga rrjedhjet e ujërave nga kantieri i ndërtimit të ngarkuara me sedimente të rënda, rrjedhjet aksidentale të karburanteve, kimikateve dhe lubrifikantëve, si dhe ujërat e ndotura të ndërtimit. Megjithatë, ndikimi nëse ndodh, do të jetë i përkohshëm dhe i kufizuar në kohëzgjatjen e fazës së ndërtimit dhe rehabilitimit. Në rast të ndotjes së ujit dhe tokës nga rrjedhja e lëngjeve ose materialeve të rrezikshme, rrjedhja do të izolohet menjëherë, do të mbledhet dhe largohet nga zona e punimeve. Materialet/lëngjet e ndotura të mbledhura do të trajtohen si mbetje të rrezikshme ose lëngje të rrezikshme. Meqë sasi të mëdha të kimikateve ose karburanteve nuk do të ruhen në kantier, këto raste parashikohen të jenë të vogla dhe të lokalizuara.

Ndryshimi i rrjedhës së ujit:

Ndryshimet në rrjedhën e ujit të shkaktuara nga strukturat e përkohshme ose mbetjet mund të çojnë në erozion të brigjeve të lumenjve dhe humbje të habitateve. Barrierat e përkohshme të ndërtimit mund të kufizojnë lëvizjen e specieve ujore, duke ndërprerë modelet e migrimit ose të ushqyerit.

Minimizimi i Ndërprerjeve në Rrjedhën Ekzistuese të Ujit:

- **Menaxhimi i Përkohshëm i Rrjedhës së Ujit:** Në rastet kur aktivitetet e ndërtimit mund të ndikojnë në rrjedhën e ujit, do të instalohen diga të përkohshme (cofferdams) ose kanale devijuese për të drejtuar rrjedhën rreth zonës së ndërtimit, duke parandaluar përmbytjen dhe duke mbrojtur themelin e urës. Nëse uji bëhet i turbullt, rrjedha do të filtrohet ose do të pastrohet me metoda të tjera.

- **Mbrojtja e Themelit të Urës:** Sigurohuni që aktivitetet pranë themelit të urës, si gërmimet apo shpimet për pilota, të kryhen me kujdes për të shmangur dëmtimet. Do të përdoret monitorimi i dridhjeve për të parandaluar lëkundjet e tepërta të tokës përreth.

Ask ChatGPT

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Rreziqet:

- Aksidentet në vendin e punës mund të shkaktojnë dëmtime trupore, lëndime dhe viktima.
- Punonjësit mund të jenë të ekspozuar ndaj një ambienti pune të pasigurt dhe/ose të pafavorshëm për shkak të magazinimit, manipulimit dhe transportit të materialeve të rrezikshme të ndërtimit.
- Veprimtaritë ndërtimore dhe lëvizja e mjeteve në vendin e ndërtimit dhe rrugët e shërbimit mund të shkaktojnë edhe aksidente në rrugë, veçanërisht duke dëmtuar komunitetet lokale që nuk janë të familjarizuara me praninë e pajisjeve dhe makinerive të rënda.
- Lëndimet tipike për punimet civile mund të ndodhin si pasojë e aksidenteve në trafik, përdorimit të makinerive të rënda, pengimit, rrëzimit dhe rënies nga lartësia.

Problematikat:

- Kontraktori duhet të ndjekë strikt Udhëzimet e Mjedisit, Shëndetit dhe Sigurisë (EHS) të Bankës Botërore dhe masat e përcaktuara në ESMP – punonjësit duhet të vishen me rroba dhe pajisje mbrojtëse adekuate në çdo kohë (kaska, çizme, syze mbrojtëse, rripa sigurie kur punojnë në lartësi, zona të mbyllura kur punojnë në urë, etj.).
- Siguroni shërbime të Shëndetit dhe Sigurisë në Punë (shërbime të ndihmës së parë, stacion larje sysh).
- Kutia e ndihmës së parë është në dispozicion në vendin e punës dhe punonjësit janë trajnuar për përdorimin e saj.

Rreziqet nga Zjarri

- Zjarret mund të shkaktohen nga zjarre të hapura, djegia e materialeve, shkëndija gjatë stinëve të thata dhe burime të tjera ose aktivitete, që mund të shkaktojnë rreziqe serioze për shëndetin dhe sigurinë.

Masat e zbutjes:

- Vendosni një pikë tubimi në rast zjarri.
- Zjarret e hapura janë tërësisht të ndaluara.
- Shkurtime metalike dhe çdo aktivitet që prodhon shkëndija, saldim, etj., janë të ndaluara gjatë periudhës së verës.
- Të gjithë punonjësit duhet të njihen me procedurat e fikjes së zjarrit dhe procedurat e tjera emergjente. Në vendin e punës ka pajisje të mjaftueshme për fikjen e zjarrit (shtiza zjarri, etj.).
- Kontraktori duhet të zhvillojë një plan përgatitjeje dhe përgjigjeje emergjente (EPRP) në përputhje me Udhëzimet EHS të Bankës Botërore.
- Plani emergjent dhe planet për rastet e aksidenteve janë në fuqi dhe janë komunikuar me të gjithë punonjësit.

6.3 Habitati dhe biodiversiteti

Nuk priten efekte specifike pozitive apo negative mbi vegjetacionin në terren. Gjatë punimeve do të ketë pastrim të vegjetacionit.

Zona nuk paraqet karakteristika të tilla që të mund të konsiderohet si një vend ku fauna mund të gjejë kushte ideale për jetesë dhe riprodhim. Kjo lidhet kryesisht me shkallën e zhvillimit dhe aktivitetet antropike në zonë. Prania e rastësishme e faunës nuk konsiderohet domethënëse për nga ndikimi, pasi zona nuk përfaqëson një habitat natyror për jetesën e tyre.

Për të mbrojtur biodiversitetin gjatë rehabilitimit të urës, duhet të zbatohen masat e mëposhtme të zbutjes:

Projektimi i urës do të sigurojë hapësirë të mjaftueshme për të mundësuar kalimin e pandërprerë të kafshëve (korridore të faunës së egër).

Mbrojtja e Ekosistemeve Ujore

Kontrrolli i Sedimenteve: Zbatoni perde të baltës, pengesa sedimentimi ose digëra të përkohshme për të parandaluar që sedimentet të shqetësojnë habitatet ujore. Kjo minimizon ndikimin në zonat e

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

riprodhimit të peshqve dhe zona të tjera të ndjeshme. Nuk do të kryhen punime tokësore pranë brigjeve dhe punë në ujë gjatë periudhës së riprodhimit, veçanërisht për speciet e prekura si *Alburnoides ohridanus* (riprodhohet në maj-qershor), *Oxynoemacheilus pindus* (historia e jetës nuk është studiuar, por dieta përfshin kryesisht invertebratë bentikë të vegjël) dhe *Gobio skadarensis* (skadar gudgeon; periudha riprodhuese vjetore shtrihet nga fundi i pranverës deri në fillim të verës).

- Reduktim i Ndryshimeve në Rrymën e Ujërave: Minimizo ndryshimet në modelet e rrjedhjes së ujit duke përdorur kanale të përkohshme anashkalimi ose digë të përkohshme, duke siguruar që rrjedha natyrale dhe habitatet e specieve ujore të mbeten të paprekura. Kjo gjithashtu duhet të shmangët gjatë sezonit të riprodhimit.

Menaxhimi i Zonave Ripariane dhe Vegjetacionit

- Vlerësimi Para Pastrimit të Vegjetacionit: Para pastrimit të çdo vegjetacioni riparian ose pranë tij, vlerëso zonën për speciet e rralla ose të mbrojtura bimore dhe nëse është e mundur, zhvendosini ato.
- Rimbjellja me Specie Vendase: Pas rehabilitimit, rimbjell zonat ripariane të shqetësuara me specie vendase për të rikthyer habitatet natyrale dhe për të siguruar ushqim dhe strehë për faunën lokale.
- Zona Buffer: Krijë zona buffer përreth habitatave të ndjeshme për të parandaluar dëmtimet nga aktivitetet e ndërtimit, duke siguruar që këto zona të mbeten të paprekura.
- Para fillimit të punimeve tokësore, vendi i punës do të inspektohet për prani të kafshëve dhe jetës së egër. Të gjitha kafshët e gjetura do të largohen në mënyrë të sigurt dhe do të lirohen.
- Vendi do të rrethohet sa më shumë që të jetë e mundur gjatë punimeve.
- Ndërprerja e kafshëve është e ndaluar rreptësisht. Nuk do të lihen drita të panevojshme gjatë natës në vendin e punës.

Mbrojtja e Popullatave të Dhënëve

- Studime për Habitatet e Dhënëve: Kryeni vëzhgime për të identifikuar zonat e fjetjes së dhënëve nën urë ose në struktura pranë.
- Zhvendosja e Dhënëve: Nëse ekzistojnë zona fjetjeje, zhvendosni dhënë në vende alternative të përshtatshme para fillimit të ndërtimit. Siguroni struktura të përkohshme për fjetje nëse është e nevojshme.

Kontrolli i Zhurmës dhe Dridhjeve

- Reduktimi i Zhurmës: Përdorni pajisje dhe vegla më të qeta për të reduktuar ndikimin e zhurmës së ndërtimit tek fauna dhe shmangni punë me zhurmë të lartë, veçanërisht gjatë periudhave të ndjeshme (p.sh., sezonet e riprodhimit për zogjtë ose amfibië).

Parandalimi i Specieve Invasive

Menaxhimi i Specieve Invasive: Parandaloni futjen ose përhapjen e specieve invasive duke siguruar që të gjithë pajisjet të pastrohen para hyrjes në vendin e punës dhe duke monitoruar bimësinë për speciet jo vendase pas rimbjelljes.

Monitorimi Pas-Rehabilitimit: Pas ndërtimit, monitoroni rregullisht zonën për të siguruar që speciet invasive të mos vendosen në zonat e shqetësuara.

Për të minimizuar ndikimin në habitatet ujore gjatë ndërtimit të urave të reja:

Kontrolli i Sedimenteve dhe Erozionit

Perde Baltë: Instaloni perde baltë rreth zonës së ndërtimit për të parandaluar përhapjen e sedimenteve në ujë, duke mbrojtur bimët ujore dhe duke parandaluar mbulimin e habitatit të peshqve.

- Kapëse dhe Filtra Sedimenti: Përdorni kapëse ose filtra sedimentesh për të kapur grimcat e pezulluara para se të arrijnë në ujë, veçanërisht gjatë punimeve të gërmimit dhe shembjes.
- Mbetje për Kontrollin e Erozionit: Përdorni materiale ekologjike ose pëlhura për kontrollin e erozionit përgjatë brigjeve të shqetësuara për të parandaluar erozionin gjatë dhe pas ndërtimit.

Menaxhimi i Cilësisë së Ujit

- Testime të Rregullta të Ujit: Monitoroni rregullisht cilësinë e ujit për ndotës si naftë, kimikate dhe grimca të pezulluara. Zbatoni plane reagimi të menjëhershëm në rast ndotjeje.

- Plane për Parandalimin e Ndotjes: Ruani materialet e ndërtimit, kimikatet dhe karburantet larg trupave ujore për të parandaluar derdhjet aksidentale. Përdorni masa për mbajtjen e derdhjeve për të reduktuar rrezikun e ndotjes. Në vendin e punës do të ketë vetëm sasi të vogla kimikatesh dhe karburantesh. Nuk do të prodhohet asfalt apo beton në vend. Uji i lumit nuk do të përdoret në ndërtim.

Minimizimi i Ndërprerjes për Speciet Ujore

- Zhvendosja e Peshqve dhe Faunës: Para fillimit të ndërtimit, vlerësoni zonën për speciet e rëndësishme ujore, si peshq ose amfibe, dhe nëse është e nevojshme, zhvendosini për të shmangur

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

dëmtimin.

- Kanale të Përkohshme Anashkalimi: Nëse punimet ndërpresin rrjedhën e ujit, instaloni kanale të përkohshme anashkalimi ose sisteme pompimi për të mbajtur rrjedhën natyrale dhe për të lejuar speciet ujore të lëvizin lirshëm.
- Shmangia e Sezoneve të Riprodhimit: Programoni aktivitetet e ndërtimit jashtë periudhave të riprodhimit të peshqve ose amfibëve për të parandaluar shqetësimin e specieve të ndjeshme gjatë fazave kritike të jetës.

Ruajtja e Habitatit

- Zona Buffer: Krijoni zona buffer rreth trupit të ujit për të minimizuar ndërhyrjen njerëzore në habitatet ujore. Kufizoni aktivitetet e ndërtimit në zonat minimale të nevojshme.
- Mbrojtja e Vegjetacionit Riparian: Shmangni dëmtimin e vegjetacionit riparian që siguron strehë dhe ushqim për organizmat ujore. Nëse duhet të pastroni, bëjeni këtë në mënyrë që të minimizohet humbja e habitatit dhe sigurohuni për rimbjellje me specie vendase pas ndërtimit.
- Stabilizimi i Brigjeve: Përdorni metoda natyrore ose bio-inxhinierike për të stabilizuar brigjet e lumit dhe për të parandaluar erozionin pas përfundimit të urës. Kjo ndihmon në ruajtjen e integritetit të habitatit ujore.

Zbutja e Zhurmës dhe Dridhjeve

Barrierat e Zhurmës: Instaloni barrierat e zhurmës ose përdorni makineri më të qeta për të minimizuar shqetësimin nga zhurma e ndërtimit, veçanërisht për speciet ujore të ndjeshme si peshqit ose amfibët.

- Monitorimi i Dridhjeve: Monitoroni dhe kufizoni dridhjet e shkaktuara nga makineritë e rënda, pasi ato mund të ndërpresin jetën ujore, veçanërisht në habitatet e ndjeshme si zonat e riprodhimit apo bimësia e zhytur.

Monitorimi dhe Menaxhimi Adaptiv

Monitorim i Vazhdushëm: Monitorim dhe marrje mostrash të vazhdueshme nga autoritetet e autorizuar dhe inspektim vizual i cilësisë së ujit dhe kushteve të habitatit gjatë gjithë procesit të ndërtimit për të identifikuar me kohë çdo ndikim negativ.

- Menaxhim Adaptiv: Ndryshime të metodave të ndërtimit nga kontraktori dhe mbikëqyrësi në rast se monitorimi tregon ndikime të paparashikuara mjedisore, duke siguruar që strategjitë e zbutjes të jenë efektive gjatë gjithë projektit.

Faza operimit

Gjatë fazës së operimit, parashikohen ndikime të vogla mjedisore. Të gjitha ndikimet që pritet të ndodhin gjatë fazës së operimit janë të detajuara në Planin e Menaxhimit Mjedisor dhe Social. Ndikimi kryesor do të konsistojë në shqetësim nga zhurma për popullsinë lokale dhe punonjësit, i shkaktuar nga punimet e rregullta dhe të planifikuara të mirëmbajtjes së rrugës.

7. Impakti social potencial

7.1 Ndikimet Sociale dhe Masat e Zbutjes

Projekti i propozuar pritet të ketë ndikim kryesor: afërsinë e urës me ndërtesat rezidenciale.

Sa i përket afërsisë së urës dhe rrugës me ndërtesat rezidenciale, ato ndodhen në distancat e mëposhtme nga komponentët e projektit:

- Objekti Nr. 1 është 13 metra larg nga trupi i rrugës dhe 17.1 metra larg nga mbështetësi i urës.
- Objekti Nr. 2 është 26 metra larg nga trupi i rrugës dhe 44 metra larg nga mbështetësi i urës.

Identifikimi dhe vlerësimi i të gjitha pronave filloi në vitin 2021, dhe u krye nga konsulentët. Në vitin 2024, Ekipi i Zbatimit të Projektit (PIT) dhe Specialistja Sociale vizituan sërish vendin për të verifikuar nëse ndonjë pronë ishte lënë jashtë.

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

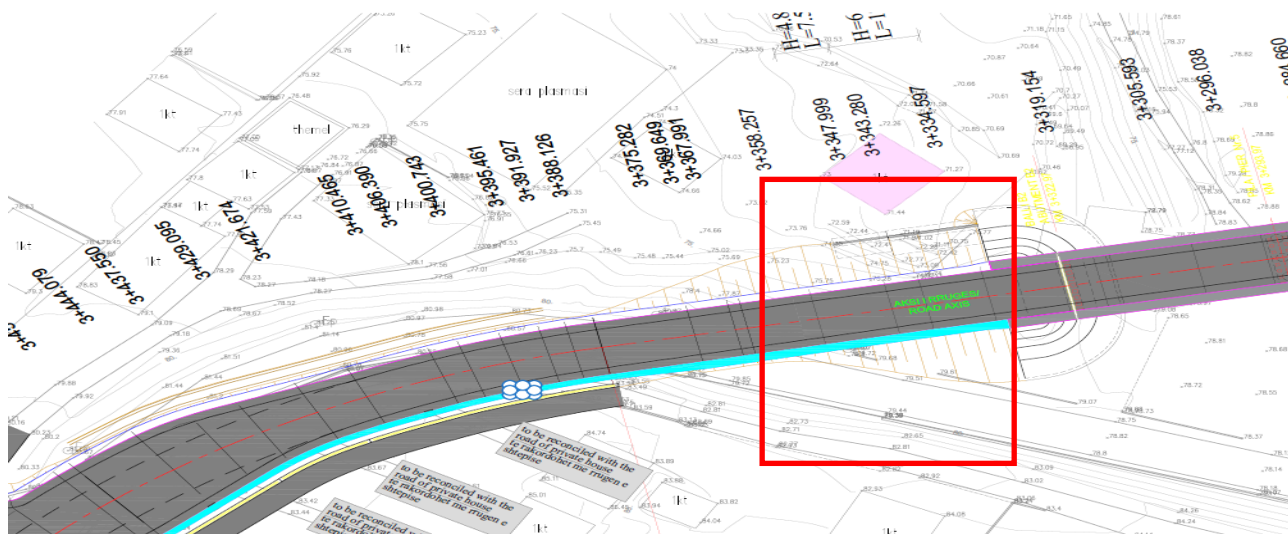
Dy rrugë hyrëse pritet të preken nga ndërtimi i urës së re, si dhe nga rindërtimi i projektit të ardhshëm që do të zbatohet nga ARA “Rindërtimi i Rrugës së Vjetër Kombinat-Ndroq-Plepa, Lot 1”, si më poshtë:

- Rruga e parë hyrëse që preket nga punimet në urë:

Figura 9: Pamje e rrugës së parë të aksesit e bllokuar nga punimet

Ndërtimi i urës dhe elementët e rrugëve që do të ndërtohen bëjnë të pamundur që pronari i shtëpisë së treguar në fotografi të ketë qasje në pronë. Pronë është një shtëpi dhe pronari përdor qasjen siç shihet në fotografi. Ura nuk ndërhyr në pronën, por e bën të pamundur përdorimin e rrugës së qasjes ashtu siç përdoret aktualisht. Rruga e qasjes bëhet shumë e rrezikshme për t’u përdorur pas ndërtimit të urës së re, prandaj bëhet e nevojshme që pronarit t’i sigurohet një akses i sigurt drejt pronës.

Zgjidhjen do ta sigurojë Kontraktori. Propozimi ynë është një lidhje me rrugën dytësore ekzistuese, siç

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

tregohet më poshtë:

- Rruga e dytë e aksesit që pritet të preket është ajo më poshtë:

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Figura 10: Rruga e dytë e aksesit që pritët tëpreket

Si pasojë e ndikimit të punimeve të rindërtimit në pronën e këtij pronari në projektin Kombinat – Ndroq – Plepa, propozohet si zgjidhje e mundshme përdorimi i rrugës ekzistuese dhe krijimi i një devijimi prej afërsisht 70 metrash në bosht, siç tregohet në mënyrë skematike në figurë me ngjyrë cian. Zgjidhjet do të shoqërohen me ekzekutimin e eksproprimeve të nevojshme.

Si pjesë e projektit të zbatuar nga Autoriteti Rrugor Shqiptar (ARA) “Rindërtimi i rrugës së vjetër Kombinat-Ndroq-Plepa, Lot 1”, është planifikuar ndërtimi i një muri betoni të armatosur për stabilizimin e shpatit dhe parandalimin e erozionit të tokës, duke mbrojtur kështu strukturat pranë. Konkretisht, muri në dalje të urës do të ketë gjatësi 20 metra, me lartësi ndryshuese nga 3 deri në 5 metra.

Për të siguruar sigurinë e banorëve që jetojnë afër urës, do të zbatohet një grup i plotë masash të sigurisë rrugore në përputhje me specifikimet e projektit. Infrastruktura e sigurisë rrugore do të jenë të dizajnuara, prodhuara dhe të instalohen me kujdes për të siguruar mbrojtjen optimale të përdoruesve të rrugës, duke zvogëluar rreziqet e lidhura me punimet e ndërtimit dhe qarkullimin e vazhdueshëm të trafikut. Masat e sigurisë do të përfshijnë instalimin e parmakëve mbrojtës, barrierave të betonit New Jersey, jastëkëve për përthithjen e goditjeve, gardheve sigurie (për mbrojtjen nga kafshët e egra), gardheve për mbrojtje nga ndriçimi dhe pajisjeve paralajmëruese. Këto masa do të pozicionohen në mënyrë strategjike për të mbrojtur komunitetin lokal dhe trafikun rrugor, duke garantuar një mjedis të sigurt dhe të kontrolluar përreth vendit të punës.

Gjatë fazës së ndërtimit, pritët që zhurmat nga aktivitetet të ndikojnë në pronat banesore pranë. Për të zbutur këto impakte, do të zbatohet kufizimi i zhurmave dhe kufizime në oraret e punës. Për më tepër, do të implementohen masa efektive për kontrollin e zhurmës në përputhje me legjislacionin shqiptar.

Këto masa do të përfshijnë:

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Duhet të ndiqen praktikat më të mira, duke përfshirë mirëmbajtjen e duhur të pajisjeve dhe angazhimin për minimizimin e zhurmës që prodhohet nga aktivitetet në vendin e punës.

- Të gjitha makinat dhe pajisjet mekanike duhet të jenë të pajisura me zbutës zhurme efektivë dhe të mirëmbahen në gjendje pune gjatë gjithë kohëzgjatjes së kontratës.
- Kompresorët duhet të jenë modele që reduktojnë zhurmën, të pajisur me mbulesa akustike të instaluar si duhet dhe të mbyllura mirë, të cilat duhet të qëndrojnë të mbyllura gjatë periudhës së punës. Të gjitha mjetet pneumatike duhet të kenë zbutës zhurme.
- Makinat që përdoren vazhdimisht duhet të fikën ose të ulet shpejtësia e tyre në minimum gjatë periudhave të paaktivitetit.
- Cilido pajisje, si gjeneratorë apo pompa, që duhet të përdoret para ose pas orarit ligjor të punës, duhet të jetë i rrethuar me mbrojtje akustike ose barriera portative për zhurmën.

8.1 Siguria dhe shëndeti i komunitetit

Ura do të rrethohet në mënyrë të mjaftueshme për të parandaluar rëniet aksidentale (të këmbësorëve dhe çiklistëve) gjatë fazës së përdorimit. Rruga e lidhur duhet të përfshijë trotuar.

8.2 Mekanizmi i Zgjidhjes së Ankesave (GRM)

Megjithëse ndërtimi i Urës së Beshirit nuk pritet të shkaktojë zhvendosje të strukturave banesore apo shpronësime të konsiderueshme toke, projekti do të ndikojë gjithsesi në një sipërfaqe të vogël toke. Si i tillë, potenciali për mosmarrëveshje konsiderohet i kufizuar. Megjithatë, për të adresuar çdo shqetësim të lidhur me zhvendosjen, kompensimin apo ndikime të tjera të projektit, është krijuar një Mekanizëm Ankesash (GRM). Ky mekanizëm do t'u mundësojë personave dhe komuniteteve të prekura të paraqesin ankesa në mënyrë të organizuar dhe transparente.

Individët e prekur do të jenë në gjendje të paraqesin ankesa përmes një formulari standard të ankesës, i cili do të jetë i disponueshëm për të gjithë aktorët e interesuar. Kjo procedurë siguron që çdo ankesë të trajtohet në mënyrë të shpejtë, efektive dhe në përputhje të plotë me standardet sociale, duke nxitur transparencën dhe llogaridhënien gjatë gjithë zbatimit të projektit. Mekanizmi i ankesave është konceptuar për të mbrojtur të drejtat dhe interesat e individëve të prekur dhe për të lehtësuar një zgjidhje të drejtë të çdo shqetësimi të ngritur gjatë zhvillimit të projektit.

Përmbledhje e masave të rekomanduara për zbutjen e ndikimeve për “Ura e Beshirit”

Përveç ndikimeve të identifikuara në tabelën e ESMP-së dhe masave përkatëse të detajuara të zbutjes, më poshtë janë theksuar masat e zbutjes që konsiderohen më të rëndësishmet për shkak të veçorive specifike të këtij projekti, bazuar në projektin e detajuar.

8.2 Mbetjet (risciklimi dhe derdhja)

- ✓ Duhet të caktohet një vend i përkohshëm për mbeturinat e ndërtimit ose të organizohet transporti i tyre para se të fillojnë punimet, pasi kjo do të ketë ndikim në komunitetet përreth rrugës dhe në mënyrën e transportit lokal;
- ✓ Përpara fillimit të punimeve, të gjitha mbeturinat urbane dhe ato shtëpiake përgjatë segmentit, duke përfshirë edhe shpatet, duhet të pastrohen nga kontraktori..

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Gjetjet rastësore të objekteve me interes kulturor dhe historic

- ✓ Sipas legjislacionit shqiptar, në rast të zbulimeve të rastësishme gjatë gërmimeve apo punimeve të përgjithshme, punimet do të ndalohen menjëherë, zona do të sigurohet dhe autoritetet përkatëse do të njoftohen brenda tre ditëve nga momenti i zbulimit. Autoritetet do të kenë pesëmbëdhjetë ditë kohë për të reaguar dhe për të përcaktuar masat që duhet të merren për të vijuar me punimet. Gërmimet gjatë fazës së ndërtimit do të mbikëqyren nga arkeologë të Institutit të Monumenteve të Kulturës.

8.3 Kontaminimi i ujit

- ✓ Derdhja e ujërave të ndotura nga ndërtimi në trupat ujore është rreptësisht e ndaluar.
- ✓ Duhet të shmanget erozioni i tokës në zonën e projektit për të mbrojtur burimet ujore.
- ✓ Rrjedha sipërfaqësore nga kantieri i ndërtimit duhet të devijohet drejt një zone të mbyllur.
- ✓ Duhet të sigurohen depo septike për kampet e ndërtimit.
- ✓ Duhet të parandalohet hedhja e materialeve të rrezikshme, veçanërisht pranë lumenjve dhe përrenjve sezonalë.
- ✓ Kontraktori duhet të përgatisë një Plan Emergjence për të trajtuar derdhjet aksidentale të karburanteve dhe mallrave të rrezikshme.
- ✓ Duhet ndjekur Udhëzuesi i BB për Shëndetin, Sigurinë dhe Mjedisin (EHS) për çdo lëng i ndotur i gjeneruar nga aktivitetet e projektit.

Problematika të tjera

Çështjet e shëndetit dhe sigurisë për fuqinë punëtore dhe komunitetin janë pjesë e Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social për këtë nënprojekt, duke trajtuar çështjet e identifikuara dhe masat për zbutje, si më poshtë:

- ✓ Çështjet e punës dhe kushteve të punës:
- ✓ Parandalimi i sëmundjeve dhe ekzaminimet shëndetësore
- ✓ Krijimi i vendeve shtesë të punës
- ✓ Akomodimi i punëtorëve
- ✓ Siguria e punëtorëve në vendin e punës

Masat e zbutjes për çështjet e punës dhe kushteve të punës përfshijnë:

- Ekzaminime parandaluese shëndetësore për punëtorët, trajnime për parandalimin e sëmundjeve, sigurimi i edukimit/informacionit dhe masave shëndetësore për reduktimin e sëmundjeve seksualisht të transmetueshme.
- Informimi i popullsisë lokale për vende të lira pune. Përfshirja maksimale e mundshme e fuqisë punëtore lokale.
- Vlerësimi i nevojave për akomodim në të gjitha kampet e punëtorëve. Sigurimi i standardeve për akomodim.
- Sigurimi i udhëzimeve për sigurinë dhe pajisjeve mbrojtëse për punëtorët (syze, maska, helmetë, çizme, etj).
- Ofrimi i trajnimeve për punëtorët e ndërtimit.
- Organizimi i sinjalistikës për paralajmërimin e trafikut në rrugët alternative, numri i aksidentave të regjistruara, lidhur me sigurinë e automjeteve dhe këmbësorëve kur nuk ka aktivitete ndërtimi.
- Terreni ku do të ndërtohet rruga është në afërsi të burimeve ujore dhe do të kërkojë që kontraktori të zbatojë aspekte specifike të Shëndetit dhe Sigurisë në Punë, të monitoruara nga ARRSH.
- Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social përfshin edhe një plan monitorimi, i cili detajon indikatorët e monitorimit për shëndetin dhe sigurinë, përveç çështjeve mjedisore.

9 Organizimi i zbatimit të Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social

Të gjitha masat lehtësuese të listuara në tabelën e PMMS në fund të këtij dokumenti do të monitorohen gjatë zbatimit të punimeve. Ky PMMS do të jetë pjesë e dokumenteve të tenderimit dhe e kontratës së punimeve.

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

Ai do të zbatohet njësoj si për kontraktorin ashtu edhe për nënkontraktorët.

Masat e parashikuara në PMMS do të zbatohen nga kontraktori dhe do të kontrollohen dhe raportohen rregullisht dhe në mënyrë të shpeshtë nga mbikëqyrësi (të paktën një herë në muaj) pranë ARRSH-së. Raporti i përpiluar i monitorimit do të dorëzohet më pas pranë Bankës Botërore çdo gjashtë muaj, përveç rasteve kur kërkohet dhe miratohet ndryshe. Të gjitha mospërputhjet duhet të adresohen menjëherë, ndërsa dështimi për t'i adresuar ato mund të çojë në pezullim të punimeve dhe madje të pagesave, deri në rivendosjen e përputhshmërisë mjedisore dhe sociale.

Autoriteti Rugor Shqiptar do të jetë autoriteti kontraktues për zbatimin e këtij nënprojekti, i cili do të financohet nga Banka Botërore. Përgjegjësitë e ARRSH-së gjatë zbatimit përfshijnë, ndër të tjera, përmbushjen e kriterëve të përcaktuara në Planin e Menaxhimit Mjedisor dhe Social. Njësia e Menaxhimit të Projektit (NMP), e përbërë nga specialistë të dedikuar për çështjet mjedisore dhe sociale, do të monitorojë kantierin çdo muaj dhe do të përgatisë një listë kontrolli për secilën vizitë në terren, mbi përmbushjen e kriterëve të përcaktuara në PMMS.

Një deklaratë mjedisore kërkohet nga legjislacioni shqiptar dhe për rrjedhojë, monitorimi dhe raportimi periodik duhet të përgatitet dhe dorëzohet pranë Agjencisë Kombëtare të Mjedisit, siç specifikohet në deklaratë.

Punimet e ndërtimit do të mbikëqyren nga një mbikëqyrës i licencuar për këtë lloj punimesh, si dhe nga Bashkia Tiranë/Njësia Administrative Ndroq. Stafi i mbikëqyrësit do të përfshijë gjithashtu një specialist për çështjet e mjedisit, shëndetit dhe sigurisë, i cili do të kontrollojë zbatimin e PMMS çdo javë.

Megjithatë, duke qenë se instrumentet mjedisore dhe sociale konsiderohen një komponent integral dhe i rëndësishëm gjatë zbatimit të projekteve të financuara nga Banka Botërore, monitorimi dhe raportimi do të kryhen sipas kërkesave përkatëse.

9.1 ESMP Ngritja e kapaciteteve

Operatori i ndërtimit dhe/ose mbikëqyrësi duhet të jenë plotësisht të njohur me dispozitat e Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS) dhe të trajnuar për zbatimin e tij. Stafi i ARRSH-së do të ofrojë trajnim mbi zbatimin dhe raportimin lidhur me PMMS-në, në përputhje me udhëzimet e Bankës Botërore dhe Kornizën e Menaxhimit Mjedisor dhe Social.

9.2 Raportimi dhe Monitorimi

Inxhinieri mbikëqyrës/kontraktori do të raportojë çdo muaj pranë ARRSH-së mbi zbatimin e Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS), si dhe mbi ecurinë e punimeve. Raporti duhet të përfshijë një kapitull mbi performancën mjedisore, bazuar në elementët e parashikuar në PMMS. Përmbajtja e raportit do të dakordohet me ARRSH-në. Në rast aksidenti ose ndikimi negativ në mjedis (që nuk është parashikuar në PMMS), inxhinieri mbikëqyrës do të raportojë pranë ARRSH-së brenda 24 orëve.

Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social për Uren e Beshirit – Projekti për Ndërtimin e Urave Rezistente (BRB)

9.3 Raportimi incidenteve

Të gjitha incidentet, përfshirë edhe mospërputhjet, do të regjistrohen në një regjistër incidentesh që do të mbahet nga kontraktori. Për çdo incident që shkakton ose ka potencialin të shkaktojë dëm serioz mjedisor dhe social, inxhinieri mbikëqyrës/kontraktori do të njoftojë menjëherë ARRSH-në. Në raste të tilla, kontraktori do të ndalojë punimet deri në përfundimin e plotë të masave korrigjuese.

9.4 Informimi publik

E drejta e publikut për t'u informuar është një proces i detyrueshëm i kërkuar nga Konventa e Aarhusit, të cilën Shqipëria e ka nënshkruar si palë.

Konsultimi publik do të organizohet në njësinë administrative të Ndroqit për të bërë publike dokumentet.

Ky projekt kërkon miratimin mjedisor, por konsultimi publik për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis (VNM) nuk është i detyrueshëm sipas ligjit shqiptar. Megjithatë, në përputhje me Kornizën e Financimit Mjedisor dhe Social të Bankës Botërore (ESF), drafti i Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (ESMP) do të publikohet edhe në gjuhën lokale në Ndroq (në faqen e bashkisë së Tiranës dhe në faqen e ARA-s). Komentet dhe sugjerimet që do të mblidhen gjatë konsultimit publik do të merren në konsideratë për versionin përfundimtar të ESMP-së.

Në përfundim, ky nënprojekt klasifikohet si projekt i Kategorisë B dhe “Rrezik Substancial” (B2) sipas udhëzimeve të Bankës Botërore, pasi ndikimet e tij mjedisore dhe sociale mund të menaxhohen përmes zbatimit të masave të përshtatshme të zbutjes, të përshkruara në Planet e Mbrojtjes Mjedisore dhe Sociale dhe Planet e Monitorimit që vijojnë.

Seksioni10 Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social (Tabela 1)

A. Plani i Masave zbutëse Mjedisore dhe Sociale

Faza	Problematika	Masat Lehtësuese	Kosto(EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Instalimi	Operimi	Instalimi	Operimi	
<u>Faza e Projektimit</u>	<i>Mbrojtja e pemëve</i>	Planifikoni me kujdes dizajnin për të shmangur prerjen e pemëve. Në rast se është e nevojshme, merrni leje nga autoriteti kompetent.	Kosto		Projektuesi/ARRSH	Projektuesi/ARRSH	Nuk do të priten pemë.
<u>Faza e Projektimit</u>	<i>Rritje e trafikut, vështirësi në akses.</i>	Përgatitni planin e menaxhimit të trafikut. Plani duhet të miratohet nga autoriteti kompetent (p.sh. Ministria e Brendshme ose Policia Lokale e Trafikut).	Kontrata e projektuesit		Projektuesi/ARRSH	Projektuesi/ARRSH	
<u>Faza e Projektimit</u>	<i>Rezistenca Sizmike</i>	Projektimi është në përputhje me Eurokodin 8 të BE-së.	Kontrata e projektuesit		Projektuesi/ARRSH	Projektuesi/ARRSH	
<u>Faza e Projektimit</u>	<i>Ruajtja e biodiversitetit</i>	Projektimi i urës së re (dhe punimet sa herë që është e mundur) do të lejojë migrimet e pandërprera të kafshëve gjatë fazës së funksionimit (korridoret për faunën).	Kontrata e projektuesit		Projektuesi/ARRSH	Projektuesi/ARRSH	
<u>Faza e Projektimit</u>	<i>Ruajtja e biodiversitetit</i>	Ndriçimi gjatë punimeve dhe në fazën e përdorimit duhet të projektohet në mënyrë që të minimizohet ndotja e dritës.	Kontrata e projektuesit		Projektuesi/ARRSH	Projektuesi/ARRSH	
<u>Faza e Projektimit</u>	<i>Siguria në trafik</i>	Gardhimi dhe barrierat mbrojtëse në urën e re janë të mjaftueshme për të siguruar sigurinë e këmbësorëve dhe ciklistëve, si dhe të trafikut gjatë fazës së përdorimit. Seksionet e reja të rrugës (nëse ka të tilla) do të përfshijnë gjithashtu trotuare.	Kontrata e projektuesit		Projektuesi/ARRSH	Projektuesi/ARRSH	
<u>Para ndërtimit</u>	<i>Parandalimi i hedhjes së mbetjeve</i>	Përgatitni Planin e Menaxhimit të Mbetjeve që parashikon rrjedhat e mbetjeve, sasitë, mbledhjen e veçuar, zbatimin e hierarkisë së menaxhimit të mbetjeve dhe identifikon deponitë dhe proceset e licencuara për trajtimin e mbetjeve.	Përfshirë në kostoto e projektit.		Projektuesi/ARRSH /Bashkia		ARA/projektuesi do të përgatisë planin e zhvendosjes dhe bashkia do të ndjekë zbatimin e tij.
<u>Para ndërtimit</u>	<i>Rilokim i detyruar</i>	Përgatitja e Planit të Veprimit për Rilokimin në rast se nevojitet rilokim i paautorizuar.	Përfshirë në kostoto e projektit.		Projektuesi/ARRSH /Bashkia		ARA/projektuesi do të përgatisë planin e zhvendosjes dhe bashkia do të ndjekë zbatimin e tij.
<u>Para ndërtimit</u>	<i>Situata aksidentale</i>	Përgatitni një Plan Gatishmërie për Emergjencat dhe Evakuimin (i cili përfshin procedurat në rast rrjedhjesh, zjarresh dhe aksidentesh).	përfshirë në kostoto e projektit.		Projektuesi/ARRSH /Bashkia		ARA/projektuesi do të përgatisë planin e zhvendosjes dhe bashkia do të ndjekë zbatimin e tij.
<u>Para ndërtimit</u>	<i>Menaxhimi i mbetjeve</i>	Identifikimi i landfill-eve të licencuara për rrjedhat kryesore të mbetjeve – mbetje të rrezikshme dhe jo të rrezikshme.	përfshirë në kostoto e projektit.		Projektuesi/ARRSH /Bashkia		ARA/projektuesi do të përgatisë planin e zhvendosjes dhe bashkia do të ndjekë zbatimin e tij.

<u>Para ndërtimit</u>	<i>Pastrimi i vendit të punës nga materialet inertë, papastërtitë, betoni, asfalt i vjetër, etj.</i>	Në konsultim me Bashkinë e Tiranës/ Njësinë Administrative Ndroq, të sigurohet një metodë e përshtatshme për riciklimin e materialeve të ndërtimit dhe metaleve të hedhura. Mbetjet nga pastrimi i vendit do të ndahen, transportohen dhe përpunohen/zhvendosen në landfill-e të licencuara.	NA		ARRSH/Bashkia e Tiranës/NJA Ndroq	Kontraktori	Si është e vendosur në BOQ.
<u>Projektimi</u>	<i>Lejet</i>	Të gjitha lejet ligjore të nevojshme (ndërtimi, mjedisore dhe të tjera) janë siguruar para fillimit të punimeve. Kontraktuesit dhe nënkontraktuesit kanë licenca të vlefshme për operim.	NA	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Kontraktori/AR RSH/Bashkia		

Faza	Problematika	Masa Zbutëse	Kosto(EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Install	Operate	Install	Operate	
<u>Projektimi</u>	<i>Organizimi i trafikut gjatë ndërtimit</i>	Trafiku është organizuar përmes Planit të Përkohshëm të Menaxhimit të Trafikut në mënyrë që të ketë ndërhyrje minimale dhe siguri maksimale për pjesëmarrësit. Sinjalizimi i trafikut dhe masat e sigurisë janë përgatitur. Janë siguruar kalime të sigurta për këmbësorët.	NA		Kontraktori/AR RSH/Bashkia		
<u>Projektimi</u>	<i>Njoftimi i publikut dhe institucioneve përkatëse</i>	Të gjitha institucionet përkatëse (p.sh. policia rrugore, inspektorati i ndërtimit, mjedisit dhe shëndetit dhe sigurisë në punë, etj.) janë njoftuar për punimet që do të zhvillohen. Publiku ka marrë informacion të drejtëkohshëm dhe të përshtatshëm përmes mjeteve adekuate, duke pasur parasysh kufijtë gjeografikë dhe kohorë të projektit.	NA	E përfshirë në projekt	Kontraktori/AR RSH/Bashkia		
<u>Projektimi</u>	<i>Materialet e furnizuara nga vende të paligjshme ose të paautorizuara mund të ushtrojnë presion mbi burimet natyrore.</i>	Përdorimi i gurëve nga gurthyesit ekzistues dhe të licencuar; kërkohet miratimi zyrtar, leja mjedisore dhe/ose licenca e vlefshme e operimit (sipas asaj që kërkohet nga rregullativa kombëtare).	NA	NA	stone quarry	Contractor to obtain all permits	Siç kërkohet në lejen mjedisore. Do të specifikohet në dokumentet e tenderit.
<u>Projektimi</u>	<i>Mbrojtja e peisazhit dhe natyrës</i>	Nuk parashikohet prerje pemësh. Në rast prerjeje të pashmangshme të pemëve, do të kërkohet leje speciale nga ARA/Bankat Botërore (WB).	E përfshirë në projekt	E përfshirë në projekt	Kontraktori	Kontraktori	
<u>Projektimi</u>	<i>Mbrojtja e ujit dhe tokës, aksidentet</i>	Plani i Përgatitjes për Emergjencat që përfshin planin e veprimit për kontrollin e derdhjeve/lëshimeve dhe procedurat për aksidente dhe derdhje/lëshime aksidentale.	E përfshirë në projekt	E përfshirë në projekt	Kontraktori	Kontraktori	

<u>Projektimi</u>	<i>Mbrojtja e Biodiversitetit</i>	Organizoni punimet e tokës dhe të tjera që mund të ndikojnë në jetën e egër të ndodhur jashtë periudhës së riprodhimit (vezëzimit) të specieve të cënueshme ose në rrezik – vonë pranverë deri në fillim të verës (maj - qershor) në rastin e breshkës evropiane të pellgut, <i>Alburnoides ohridanus</i> (që ka ciklin riprodhues që fillon vonë pranverë dhe vazhdon në fillim të verës); nëse punimet nuk kanë filluar përpara kësaj periudhe, ato nuk duhet të fillojnë para tetorit për të parandaluar shkatërrimin e vezëve; alternativisht, zona mund të inspektohet për fole/vezë). Asnjë rrugë nuk duhet të hyjë në zonat e moçaleve; punimet që ndikojnë në cilësinë e ujit të lumit dhe karakteristika të tjera të rëndësishme ose shtretërin e lumit nuk do të kryhen gjatë periudhës së riprodhimit. Punimet do të organizohen në mënyrë që të sigurohet lëvizja e lirë e peshqve në çdo kohë (nëse është e nevojshme, kontraktori do të ndërtojë/instalojë kalime për peshq). Këshilloni Mote dhe autoritetet kompetente të tjera nëse duhet të përfshihen masa specifike, p.sh. ndërtimi i kalimeve për kafshë.	E përfshirë në projekt	Included to project cost	Contractor	ARRSH	
<u>Projektimi</u>	<i>Pjesëmarrja publike</i>	Komentet përkatëse nga (i) projekti paraprak dhe (ii) konsultimet publike për Planin Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS).	E përfshirë në projekt	E përfshirë	ARRSH, Projektuesi	ARRSH	

Faza	Problematika	Masa Zbutëse	Kosto(EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Install	Operate	Install	Operate	
		do të adresohen në projektin përfundimtar dhe në versionin e rishikuar të PMMS-së.	kosto	Kosto projekti			
<u>Projektimi/Ndërtimi</u>	<i>Dëmtime të infrastrukturës</i>	Punimet në seksionet që përshkojnë infrastrukturën e shërbimeve do të koordinohen me ofruesit përkatës të shërbimeve (energji elektrike, kanalizime, furnizim me ujë, telekomunikacion, etj.). Pozicionet e sakta të infrastrukturës/instalimeve ekzistuese do të përcaktohen përpara fillimit të punimeve në seksionin përkatës.	Përfshirë në kostot e projektit	Përfshirë në kostot e projektit	Kontraktori	Kontraktori	
<u>Projektimi/Ndërtimi</u>	<i>Stabiliteti i dheut</i>	Janë kryer studime gjeoteknike të përshtatshme.	Përfshirë në kostot e projektit	Përfshirë në kostot e projektit	Kontraktori	Kontraktori	
<u>Faza e ndërtimit</u>							
<u>Ndërtimi</u>	<i>Pluhuri i gjeneruar gjatë transportit të gurit, agregateve apo materialeve të tjera.</i>	Shkarkoni kamionët ndërsa parandaloni pluhurin, p.sh. shmangni rënien e lirë dhe përdorni fletët mbrojtëse nga pluhuri. Site-duhet të mbahen në një gjendje të pastër. Mbani lartësinë e rënies në minimum.	NA	NA	Kontraktori	Kontraktori	E kërkuar si në lejet mjedisore. Të jetë specifike në dokumentat e tenderit.
<u>Ndërtimi</u>	<i>Pluhuri i gjeneruar gjatë punimeve ndërtimore.</i>	Mbani të lagështkantierin e ndërtimit dhe zonat e magazinimit të materialeve sipas nevojës. Përdorni mbrojtëse ndaj pluhurit nëse është e nevojshme. Rregulloni shpejtësinë. Gjatë shpimit/kompaktimit me mjete pneumatike, pluhuri duhet të minimizohet nëpërmjet spërkatjes së vazhdueshme me ujë dhe/ose vendosjes së mbrojtëseve të pluhurit rreth zonës së punimeve. Mjedisi përreth (të paktën një brez rruge) duhet të mbahet i pastër nga mbetjet për të minimizuar përhapjen e pluhurit. Shpejtësia e automjeteve është e kufizuar në 40 km/h. Rruga duhet të mbahet e pastër.	NA	NA	Kontraktori	Kontraktori	E kërkuar si në lejet mjedisore. Të jetë specifike në dokumentat e tenderit.
<u>Ndërtimi</u>	<i>Ndotja e ajrit dhe zhurma nga makineritë në kantier, transporti dhe djegia në vend.</i>	Mos lejoni që automjetet apo makineritë të qëndrojnë në punë (pa lëvizur) në kantier.	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Kontraktori	Kontraktori	

Faza	Problematika	Masa Zbutëse	Kosto (EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Instalimi	Operimi	Instalimi	Operimi	
		Përdorni vetëm pajisje të certifikuara dhe të përshtatshme. Nuk lejohet djegia apo ndezja e hapur e asnjë lloji në kantier.	Kosto e projektit	Kosto e projektit			
<u>Ndërtimi</u>	Noise disturbance to humans and animals	Kontrolloni që niveli i zhurmës gjatë rehabilitimit të rrugës të mos e kalojë kufirin e përcaktuar në rregulloret kombëtare (85 dB për mjediset urbane, për jashtë siç përcaktohet në legjislacionin kombëtar). Gjatë operimeve, kapakët e motorëve të gjeneratorëve, kompresorëve të ajrit dhe pajisjeve të tjera mekanike me fuqi duhet të jenë të mbyllura, dhe pajisjet duhet të vendosen në kampin e kantierit. Punimet gjatë natës nuk do të zhvillohen përveçse me leje të posaçme nga autoritetet kompetente dhe për një periudhë të kufizuar kohe. Punimet gjatë natës në zonat e mbrojtura kërkojnë leje nga AKZM.	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Kontraktori	Kontraktori	Do të specifikohet në dokumentet e tenderit.
<u>Ndërtimi</u>	Trafiku që mund të shkaktojë zhurmë, ndotje nga tymi i automjeteve dhe ngarkesë në rrugë në dhe rreth zonës së punës	Organizoni transportin e materialeve gjatë orëve me trafikun më të ulët. Përdorni rrugë alternative për të minimizuar ngarkesën në trafik. Punimet të kryhen në mënyrë alternative në gjysmën e gjatë të rrugës ose në grupe për të lejuar kalimin dhe qasjen.	NA	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Kontraktori Menaxheri i Transportit dhe Operatori i Kamionit	Kontraktori Menaxheri i Transportit dhe Operatori i Kamionit	
<u>Ndërtimi</u>	Ndërprerja e trafikut gjatë punimeve të ndërtimit	Plani i menaxhimit të trafikut me masa të përshtatshme për devijimin e trafikut dhe që është i lehtë për t'u ndjekur (sinjalizime dhe tabela); në bashkëpunim me autoritetet lokale, përfshirë policinë e trafikut. Informoni rregullisht komunitetet lokale dhe agjencitë e informacionit për trafikun për ndërprerjet e mundshme. Siguroni akses alternativ për vendet kyçe (shkolla, spitale, etj.).	Sipas specifikimeve në dokumentet e tenderit, të përfshira në projekt.	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Kontraktori	Kontraktori	Masa për tu përfshirë në Planin e Menaxhimit të trafikut. (Dokumentat e Tenderit)
<u>Ndërtimi</u>	Siguria e mjeteve dhe këmbësorëve	Ndriçim i përshtatshëm dhe shenja sigurie të qarta dhe të dukshme. Njoftim në media në kohë të duhur për periudhat kur do të zhvillohen punimet ndërtimore. Sigurohen kalime të sigurta për këmbësorët, në rast nevojë.	Sipas specifikimeve në dokumentet e tenderit, të përfshira në projekt.	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Kontraktori	Kontraktori	

Faza	Problematika	Masa Zbutëse	Kosto (EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Instalimi	Operimi	Instalimi	Operimi	
<u>Ndërtimi</u>	<i>Shterimi i burimeve jo të rinovueshme dhe ushtrimi i presionit mbi mjedisin.</i>	Përdorimi i lëndëve të para (rërë, zhavorr, gurë) duhet të bëhet vetëm nga furnitorë që disponojnë licenca dhe koncesione të vlefshme të lëshuara nga autoritetet kompetente.	Përfshirë në kostot e projektit	Përfshirë në kostot e projektit	Kontraktori	Kontraktori	
<u>Ndërtimi</u>	<i>Rreziku nga erozioni i sipërfaqes së tokës dhe rrëshqitjet e dheut.</i>	Inspektohet vendi për rrëshqitje të mundshme të dheut dhe erozion sipërfaqësor. Shtresa e sipërme e tokës nga zona e punimeve do të hiqet dhe do të depozitohet në vendin e punimeve ose në një vend të miratuar nga bashkia, për t'u përdorur më vonë për gjelbërimin e zonës. Toka do të vendoset larg zonave me rrezik përmbajtjeje. Menaxhimi i rrjedhës sipërfaqësore do të zbatohet në të gjithë gjatësinë e rrugës. Pastrimi i kanaleve, tombinove/tombinove kutizë dhe mirëmbajtja e mirë e sistemit të kullimit do të sigurojnë mbrojtje efektive të rrugës nga erozioni dhe sedimentimi. Sistemimi i shpatit do të realizohet në mënyrë që të mos ndikojë në efektivitetin dhe efikasitetin e mbrojtjes nga erozioni. Kur punimet janë të domosdoshme, ato do të realizohen në mënyrë që të minimizohet ndodhja e erozionit të tokës, edhe për periudha të shkurtra. Sipërfaqet do të rehabilitohen (gjelbërohen) sa më shpejt të jetë e mundur. Depozitimi i materialeve nuk do të lejohet në këto toka. Gjatë punimeve do të merren masa të duhura për të parandaluar erozionin dhe rrëshqitjet e dheut (përdorimi i gardheve për ndalimin e baltës, baleve të kashtës dhe mjeteve të tjera të përshtatshme). Hapësira për manipulimin dhe lëvizjen e automjeteve dhe makinerive do të përcaktohet paraprakisht dhe do të jetë e shënuar qartë.	Përfshirë në kostot e projektit	Përfshirë në kostot e projektit	Kontraktori	Kontraktori	

Faza	Problematika	Masa Zbutëse	Kosto(EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Instalimi	Operimi	Instalimi	Operimi	
		Në rastin e rrezikut nga rrëshqitjet e dheut, do të zbatohen masa të përshtatshme, si vlerësimi dhe projektimi gjeoteknik, instalimi i gabioneve, masa përforcuese, etj. Në rast shpërthimesh, kontraktori do të sigurojë që zona të jetë e pastruar nga njerëzit dhe që policia të jetë e pranishme. Do të merren dhe respektohen të gjitha lejet dhe kushtet ligjore të kërkuara. Shpërthimet do të kryhen në mënyrë të sigurt dhe vetëm nga kompani të licencuara. Nuk do të hapen gurore të reja për qëllime të ndërtimit.					

<u>Ndërtimi</u>	<i>Ndotja e ujit dhe tokës nga punimet, menaxhimi dhe përdorimi i makinerive të ndërtimit</i>	Isoloni të gjitha punimet nga rrjedhat ujore. Kur është e nevojshme, përdorni pompa uji, filtra dhe pajisje të tjera për të parandaluar turbullimin. Ujërat e largimit nga vendi i punës, që mund të përmbajnë materie të pezulluar, duhet të filtrohen para derdhjes në rrjedhat natyrore. Kujdesi duhet të tregohet që të mos përzihen toka sipërfaqësore (topsoil) me tokën e poshtme gjatë heqjes së tokës. Toka sipërfaqësore duhet të riciklohet sa më shumë të jetë e mundur. Heqja e tokës kryhet vetëm në zonat e nevojshme. Instaloni pajisje për kontrollin e rrjedhjeve. Duhet të ketë mekanizma kontrolli rrjedhjesh (përmbajtje, enë të papërshkueshme nga rrjedhjet, sisteme për përmbajtje etj.) dhe procedura/intervenime emergjente për kontrollin e derdhjeve. Vendi i punës do të vendosë masa të përshtatshme për kontrollin e ujit dhe sedimentit, si p.sh. gardhe për sediment (silt fences) për të parandaluar që sedimentet e ujit të largohen nga vendi dhe të shkaktojnë turbullim të tepërt në kanalet ujore. Mbledhësit do të përshtaten në mënyrë të përkohshme për të shmangur shpërndarjen e ujërave sipërfaqësore në rast ujitjeje të rërës ose zhavorrit për kontrollin e pluhurit. Në vendin e punës nuk do të kryhet pikturim me spërkatje apo trajtime anticorrosion. Pikturimi mund të bëhet vetëm manualisht me masa për parandalimin e rrjedhjeve apo derdhjeve në ujë dhe tokë. Pajisjet dhe automjetet e ndërtimit (duke përfshirë mirëmbajtjen e rregullt dhe kontrollin e rezervuarëve të naftës dhe gazit, makinerive dhe automjeteve) mund të parkojnë dhe lahen vetëm mbi sipërfaqe asfalt ose betoni me sistem mbledhjeje dhe trajtimi të ujërave të largimit. Nuk do të ketë derdhje të ujërave të zeza në recipientët natyrorë pa trajtim paraprak, dhe as në zona të mbrojtura nga uji.	Si është e specifikuar në dokumentacionin e tenderit, kostot e projektit	50 / muaj, përfshirë në kostot e projektit	Kontarktori	Kontraktori	Rekomandohet që gurët dhe materialet e tjera që do të hiqen, të ripërdoren dhe riciklohen sipas këshillës së Institutit të Monumenteve të Kulturës dhe bashkisë.
------------------------	---	---	--	--	-------------	-------------	--

Faza	Problematika	Masa Zbutëse	Kosto(EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Install	Operate	Install	Operate	
		Pikturimi ose aplikimi i shtresave mbrojtëse në vendin e punës duhet të kryhet në mënyrë që të eliminojë rrezikun e rrjedhjes ose derdhjes në ujëra (p.sh. duke përdorur tave mbajtëse). Do të sigurohen ambiente sanitare për punëtorët dhe asnjë ujë i ndotur nuk do të derdhet në recipientët natyrorë pa trajtim të duhur. Nuk do të lejohet përdorimi i paautorizuar i burimeve ujore. Shfrytëzimi i tyre do të kërkojë marrjen e një leje të veçantë nga autoritetet kompetente.					
<u>Ndërtimi</u>	<i>Ndotja nga hedhja e papërshtatshme e materialeve të mbetjeve</i>	Hidhni përkohësisht materialet tokësore dhe mbetjet minerale në një vend të përshtatshëm të përcaktuar, të mbrojtur nga rrjedhjet, në bashkëpunim me dhe me miratimin e Komunës së Tiranës/ Njesisë Administrative Ndroq. Mbetjet minerale (tokë sipërfaqësore dhe të tjera) duhet të ripërdoren ose të depozitohen/ përpunohen në lokacione/fabrika me licencë. Asnjë mbetje nuk mund të mbetet në vendin e përkohshëm ose në kantier pas përfundimit të punimeve. Toka e larguar (qoftë nga lumi apo brigjet, që mund të jetë kontaminuar) do të testohet për metale të rënda, pesticide, hidrokarbure dhe parametra të tjerë relevantë para vendimmarrjes për përdorimin potencial (në varësi të përputhshmërisë me GIIP dhe legjislacionin kombëtar). Për ruajtje të përkohshme dhe afatshkurtër të mbetjeve, zgjidhet një zonë me sipërfaqe të papërshkueshme dhe sistem grumbullimi të rrjedhjeve, larg çdo rreziku për rrjedhje në ujin rrjedhës. Sigurohet numër i mjaftueshëm kontenerësh për mbledhje të ndarë të mbetjeve dhe me kapacitet të përshtatshëm. Të gjitha mbetjet, përfshirë rrënojat e ndërtimit dhe materialet e gërmuara do të transportohen rregullisht dhe në kohë jashtë vendit dhe do të menaxhohen	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Siç specifikohet në BOQ, përfshihet në koston e projektit.	Kontraktori	Kontraktori	Shumica e mbetjeve të gjeneruara mund të riciklohet.

		nga një agjenci/shoqëri me licencë dhe do të depozitohen në një deponi/fabrikë përpunimi të licencuar sipas llojit të mbetjeve.					
--	--	---	--	--	--	--	--

Faza	Problematika	Masa Zbutëse	Kosto(EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Install	Operate	Install	Operate	
		Do të identifikohen rrugët dhe vendet e mbledhjes dhe asgjësimit të mbetjeve për të gjitha llojet kryesore të mbetjeve që priten nga aktivitetet e prishjes dhe ndërtimit. Mbetjet e përgjithshme, të riciklueshme, organike, të lëngëta dhe kimike do të ndahen në vendin e punës dhe do të ruhen në kontenierë të përshtatshëm. Sapo të jetë e mundur, kontraktori do të ripërdorë dhe riciklojë materialet e përshtatshme dhe të qëndrueshme. Të gjitha mbetjet e rrezikshme dhe toksike (p.sh. vajrat dhe materialet me vaj) do të mblidhen veçmas, në kontenierë të papërshkueshëm nga rrjedhjet, dhe do t'i dorëzohen menaxhimit të autorizuar për asgjësim në deponi/fabrikë përpunimi me licencë, për të cilat do të mbahen dëshmi pranimi. Do të mbahen regjistra/manifeste të mbetjeve që informojnë për vendin e asgjësimit/përpunimit, sasitë, llojin e mbetjeve dhe të dhëna të tjera. Të gjitha llojet e mbetjeve do të mblidhen veçmas dhe nuk do të përzihen (mbetjet e rrezikshme me ato jo-rrezikshme dhe llojet e ndryshme të mbetjeve të rrezikshme). Hedhja në ambientin natyror (veçanërisht në ujë) e çdo lloji të mbetjeve të lëngëta apo të ngurta është rreptësisht e ndaluar.					

Faza	Problematika	Masa Zbutëse	Kosto(EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Install	Operate	Install	Operate	
<u>Ndërtimi</u>	<i>Kontaminim i mundshëm i tokës dhe ujit nga mirëmbajtja e pahijshme, magazinimi i papërshtatshëm i materialeve dhe karikimi i pajisjeve.</i>	Organizoni dhe mbulon zonat e magazinimit të materialeve; Trajtim i duhur i lubrifikantëve, karburantit dhe tretësve në magazinim të sigurt; sigurohuni për ngarkimin e duhur të karburantit dhe mirëmbajtjen e pajisjeve; mblidhni të gjitha mbetjet dhe asgjësoni ato në një objekt të lejuar për përpunimin e mbetjeve ose në deponi me licencë. Në rast rrjedhjeje, toka e kontaminuar duhet të mblidhet dhe të trajtohet si mbetje e rrezikshme. Mbetjet duhet të mblidhen në kontenierë të veçantë dhe të papërshkueshëm nga rrjedhjet. Duhet të ketë mekanizma, procedura dhe pajisje për kontrollin e rrjedhjeve (p.sh. absorbues, qese të papërshkueshme, fence për mbajtjen e rrjedhjeve, etj.) dhe ndërhyrje emergjente për kontrollin e rrjedhjeve. Ruani të gjitha materialet në kontenierët origjinalë në vende të përshtatshme, që lejojnë magazinim të papërshkueshëm nga rrjedhjet (p.sh. përdorimi i barrierave/bundave). Sigurohuni që punonjësit të jenë të njohur me rregullat e sigurisë dhe kërkesat e magazinimit për secilin produkt. Substancat e rrezikshme (përfshirë mbetjet e rrezikshme) duhet të ruhen në kontenierë të përshtatshëm, të etiketuar dhe të papërshkueshëm nga rrjedhjet gjatë magazinimit të përkohshëm. Kontenieri ose dhoma e magazinimit duhet të pajisen me një sistem të dytë mbajtës. Nuk do të ruhen sasi të mëdha karburanti në vendin e punës. Në rast të furnizimit me karburant në vend, do të merren masa paraprake për të parandaluar derdhjet aksidentale (p.sh. përdorimi i tabakave). Në rast se ka ndonjë rrjedhje nga zona e punës që mund të jetë e kontaminuar me substanca të rrezikshme, ajo duhet të mblidhet në vend në një basen të përkohshëm mbajtës dhe të transportohet në një fabrikë të përshtatshme për trajtim. Menaxhimi i tokës dhe punimet do të merren parasysh në mënyrë adekuate.	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Kontraktori	Kontraktori	Bashkia e Tiranës / Njësia Administrative Ndroq duhet të sigurojë një leje me shkrim për një vend depozitimi të përshtatshëm të mbetjeve, përpara se të fillojnë punimet e ndërtimit. Vendndodhja e zgjedhur për depozitimin e mbetjeve duhet të jetë e licencuar në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe të posedojë të gjitha lejet e nevojshme (ndërtimore, mjedisore, etj.).

Faza	Problematika	Masa Zbutëse	Kosto(EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Install	Operate	Install	Operate	
<u>Ndërtimi</u>	Mbrojtje nga përmytjet	Pastrojini kanalet, gropat dhe elementët e tjerë të kullimit për të siguruar kapacitet të mjaftueshëm për përthithje. Nëse është e mundur, në bashkëpunim me agjenci dhe institucione të tjera përkatëse, hiqni shkaqet e tjera të përmytjeve (p.sh. kanale të bllokuara).	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Kontraktori	Kontraktori	
<u>Ndërtimi</u>	Ndërprerja e rrjedhave të ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore gjatë ndërtimit, duke krijuar grumbullim uji të ndenjur.	Në përputhje me projektimin e miratuar, ruani modelin natyror të kullimit.	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Kontraktori	Kontraktori	
<u>Ndërtimi</u>	Shëndeti i punonjësve dhe siguria në punë	Furnizoni punëtorët me udhëzime për sigurinë dhe pajisje mbrojtëse (syze, maska, helmetë, çizme, etj.) në përputhje me praktikat më të mira ndërkombëtare të Shëndetit dhe Sigurisë (H&S). Pajisjet mbrojtëse duhet të vishen në çdo kohë. Gjatë punës në lartësi, punëtorët duhet të përdorin rripa sigurie ose platforma e punës duhet të jetë e rrethuar me gardh për të garantuar sigurinë. Punëtorët duhet të jenë të trajnuar/miratuar dhe me përvojë në përdorimin e pajisjeve të rrezikshme dhe për pozicionet/punët me rrezik më të lartë. E gjithë puna do të kryhet në mënyrë të sigurt dhe të disiplinuar, e projektuar për të minimizuar ndikimet dhe rreziqet për punëtorët, komunitetet përreth dhe mjedisit	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Minimale, e përfshirë në kostoto e projektit.	Kontraktori	Kontraktori	

Faza	Problematika	Masa Zbutëse	Kosto(EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Install	Operate	Install	Operate	
		Në rast të ndërprerjes aksidentale, ndalohet menjëherë çdo punë dhe hiqet shkaku i aksidentit (p.sh. ndalohet rrjedhja), njoftohen autoritetet përkatëse dhe kryhet remedimi emergjent i rrjetit të dëmtuar në përputhje me kërkesat e Ligjit për emergjencat civile. Çdo incident raportohet menjëherë te menaxheri i projektit dhe rregullisht te inxhinieri mbikëqyrës. Gjatë pastrimit, sigurohet që punëtorët të jenë të pajisur me mjete mbrojtëse. Punëtorët do të shmangin kontaktin e drejtpërdrejtë me vendet e kontaminuara. Në rast ndotjeje të tokës ose ujit, toka ose uji i kontaminuar do të mblidhet dhe dërgohet për trajtim/zhvillim të përshtatshëm (si mbeturina të rrezikshme).					
<u>Ndërtimi</u>	Organizimi I kantierit	Faqet e ndërtimit janë të rrethuar ose të mbrojtura me barriera, shirita sinjalizues dhe tabela informuese dhe paralajmërime. Faqja e ndërtimit është e pajisur me kushte të përshtatshme sanitare (tualet kimike) dhe zona pushimi për punëtorët; në vendin e punës janë të pranishme kuti mjekësore dhe pajisje zjarrfikëse me stafin e trajnuar për përdorimin e tyre. Faqja dhe kampi i ndërtimit mbeten të papërdorshme për publikun. Siguria nga zjarri është pjesë e Planit të Përgatitjes për Emergjenca dhe Evakuim. Të gjithë punëtorët njihen me procedurat e sigurisë nga zjarri, emergjencës dhe evakuimit. Tabela dhe sinjalistika e përshtatshme janë vendosur për të informuar punëtorët mbi rregullat dhe procedurat kryesore që duhet të ndjekin. Zona potencialisht të rrezikshme (gropa, kanale, gërmime dhe të tjera) duhet të jenë të mbrojtura/mbyllura dhe të shënuara qartë.	Përfshirë në kostot e projektit	Përfshirë në kostot e projektit	Kontraktori	Kontraktori	

<u>Ndërtimi</u>	Impakti në flora dhe fauna	Zona e punës duhet të reduktohet në hapësirën që është e nevojshme. Pastrimi i vegjetacionit duhet të mbahet në minimum, me planifikim dhe realizim të mbjelljeve zëvendësuese, dhe duhet të bëhet në koordinim me masat për	NA	Përfshirë në kostot e projektit	Kontraktori, Drejtoria e Pyjeve Bashkia Tiranë/ NJA Ndroq		Sipas lejes mjedisore dhe specifikimeve teknike. Sipas rregulloreve kombëtare mjedisore, për çdo pemë të prerë duhet të mbillen 3 pemë.
------------------------	----------------------------	--	----	---------------------------------	---	--	---

Faza	Problematika	Masa Zbutëse	Kosto(EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Instalimi	Operimi	Instalimi	Operimi	
		mbrojtjen e habitateve dhe brigjeve të lumenjve. Aktivitetet e projektit nuk do të përfshijnë përdorimin e pesticideve. Nuk do të ketë shqetësim të llojeve të kafshëve. Mbledhja e drurit, dru zjarri, bimëve mjekësore, produkteve pyjore dhe gjuetia e paligjshme janë strikt të ndaluara. Gjuetia është strikt e ndaluar. Përdoren vetëm specie autoktone për gjelbërim dhe rehabilitim të zonës; Vendi rikthehet në gjendjen e mëparshme..					
<u>Ndërtimi</u>	Gjetja e sendeve të trashëgimisë kulturore	Në rast të gjetjeve të rastësishme, sigurohuni që të ndalen të gjitha punimet, zona do të sigurohet dhe autoritetet përkatëse (Ministria e Kulturës/Drejtoria Rajonale e Kulturës) do të njoftohen brenda tri ditëve nga gjetjet e përmendura. Autoritetet do të kenë pesëmbëdhjetë ditë kohë për t'u përgjigjur dhe për të treguar masat që duhet të merren për të vazhduar punimet.	NA	Në rast të gjetjeve të rastësishme, pronari i projektit do të paguajë për të gjitha hetimet e nevojshme.	Kontraktori ARRSH, Bashkia Tiranë,NJA		Legjislacioni shqiptar përcakton detyrimet dhe veprimet e nevojshme në rast të gjetjeve të rastësishme të objekteve me interes kulturor ose historik
<u>Ndërtimi</u>	Punë dhe kushte pune a) Parandalimi i sëmundjeve dhe ekzaminimet shëndetësore b) Krijimi i vendeve të punës shitesë c) Akomodimi i forcës punëtore	a) Ekzaminime parandaluese shëndetësore për punonjësit, trajnime për parandalimin e sëmundjeve, sigurimi i edukimit/informacionit dhe shëndetit lidhur me zvogëlimin e sëmundjeve seksualisht të transmetueshme. b) Informimi i popullsisë lokale për vende të lira pune. Përfshirja maksimale e fuqisë punëtore lokale. c) Vlerësimi i nevojave për akomodim në të gjitha kampet e punëtorëve. Sigurimi i standardeve për akomodim. d) Sigurimi i udhëzimeve për sigurinë dhe pajisjeve mbrojtëse për punonjësit (syze, maska, helmetë, çizme, etj). e) Ofrimi i trajnimeve për punëtorët e ndërtimit.	Si është e specifikuar në BOQ.	Minimale, të përfshira në projekt	Kontraktori ARRSH	Kontraktori	Është një kërkesë ligjore të sigurohet pajisje mbrojtëse për sigurinë në punë.

Faza	Problematika	Masa Zbutëse	Kosto (EUR)		Përgjegjësia Institucionale		Komente (p.sh impakte dytësore)
			Instalimi	Operimi	Instalimi	Operimi	
	f) Siguria e punonjësve në vendin e punës e) Pagesa e forcës punëtore	g) Mekanizëm ankesash për punonjësit për ngritjen e çështjeve të arsyeshme në vendin e punës (komente ose ankesa). h) Sigurimi i trajtimit të punonjësve sipas kushteve të punësimit; punonjësit e kontraktorit do të paguhën sipas kushteve të pagës minimale.					
<u>Ndërtimi</u>	<i>Çështjet e ankesave</i>	Krijimi i një mekanizmi për trajtimin e ankesave			ARRSH	Bashkia	
<u>Ndërtimi</u>	<i>Dëmtimi i infrastrukturës së energjisë elektrike, ujit, kanalizimeve dhe infrastrukturës së tjera</i>	Gjatë punimeve pranë dhe mbi instalimet e shërbimeve (p.sh. energji elektrike, furnizim me ujë, kanalizime, etj.), këto shërbime mund të ndërpriten ose kufizohen. Popullsia lokale do të njoftohet, dhe në rast të periudhave më të gjata të ndërprerjes, do të sigurohet furnizim alternativ. Kur punohet pranë instalimeve elektrike dhe të tjera, për të shmangur dëmtimet, punimet do të kryhen manualisht me pajisje të lehta dhe pa përdorur makina, në konsultim me pronarin e shërbimeve (p.sh. kompani uji, kompani elektrike, IT, etj.).	përfshirë në koston e projektit	përfshirë në koston e projektit	Kontraktori	Kontraktori	
<u>Operimi / Mirëmbajtja</u>	<i>Ndërhyrje nga zhurma ndaj popullsisë lokale dhe punonjësve, e shkaktuar nga punimet e rregullta dhe të planifikuara të mirëmbajtjes së rrugës.</i>	Kufizoni aktivitetet vetëm gjatë orëve të dritës së ditës (sipas marrëveshjes me autoritetet lokale).	Minimal, e përfshirë në koston e projektit	Minimal, e përfshirë në koston e projektit	Kontraktori i Mirëmbajtjes/Njësia e Qeverisjes Vendore (NJQV)	Kontraktori i Mirëmbajtjes/Njësia e Qeverisjes Vendore (NJQV)	do të specifikohet në dokumentet e kontratës së mirëmbajtjes – Specifikimet Teknike për realizimin e punimeve të mirëmbajtjes
<u>Operimi / Mirëmbajtja</u>	<i>Përdorimi i sigurt i infrastrukturës ekzistuese</i>	<i>Ura ekzistuese (e vjetër) nuk do të vihet në përdorim deri sa të verifikohet dhe sigurohet stabiliteti, siguria dhe aspektet e tjera të sigurisë (gjendja e mbikalimit, gardhi, etj.).</i>	ARRSH	ARRSH	ARRSH	ARRSH	
<u>Operimi / Mirëmbajtja</u>	<i>Cilësia e ujit</i>	<i>Asnjë ujë i mbledhur nuk do të lirohet pa u trajtuar më parë.</i>	ARRSH	ARRSH	ARRSH	ARRSH	

<u>Operimi/ Mirëmbajtja</u>	<i>Siguria</i>	<i>Plani i mirëmbajtjes së urës dhe kontrollit të sigurisë do të përgatitet përpara fazës së përdorimit të urës. Sedimentet do të hiqen rregullisht.</i>	ARRSH	ARRSH	ARRSH	ARRSH	
--	----------------	--	-------	-------	-------	-------	--

<u>Operimi/ Mirëmbajtja</u>	<i>Cilësia e ujit dhe dheut</i>	<i>Mirëmbajtja dimërore do të kryhet në mënyrë optimale – do të shmanget përdorimi i tepruar i kripërave.</i>	ARRSH	ARRSH	ARRSH	ARRSH	
--	---------------------------------	---	-------	-------	-------	-------	--

Masat për Përshtatjen dhe Zbutjen e Ndryshimeve Klimatike

Menaxhimi i Riskut nga Përmbytjet	Duke pasur parasysh që ndryshimet klimatike mund të rrisin rrezikun e përmbytjeve nga lumenjtë, projektimi duhet të përfshijë themelime dhe mbështetëse të urave të ngritura për të përballuar ndryshimet ekstreme të nivelit të ujit. Duhet të instalohen sensorë monitorimi në kohë reale të nivelit të ujit për të zbuluar dhe reaguar ndaj ndryshimeve të papritura.	Kontraktori, ARRSH/ PIT, Supervisor
Kontrolli i Erozionit	Për shkak të rritjes së reshjeve dhe mundësisë së përmbytjeve, përdorni teknika bioinxhinierike si mbjellja e bimëve autoktone përgjatë brigjeve të lumenjve dhe instalimi i riprap-it rreth themelimeve për të parandaluar erozionin.	Kontraktori, ARRSH/ PIT, Supervisor
Materiale të Qëndrueshme	Përdorni materiale me karbon të ulët dhe të qëndrueshme (p.sh., çelik të ricikluar, beton ekologjik) për të ulur gjurmën e karbonit të ndërtimit; megjithatë, pa sakrifikuar sigurinë strukturore. Gjithashtu, furnizimi me materiale nga burime lokale ndihmon në reduktimin e emetimeve nga transporti.	Kontraktori, ARRSH/ PIT, Supervisor
Pajisje me Eficiencë-Energjitike	Përdorni makineri dhe pajisje elektrike ose hibride për të kufizuar emetimet. Panelet diellore ose burime të tjera të energjisë së rinovueshme mund të instalohen në vendin e punës për të furnizuar vegla më të vogla dhe ndriçim (nëse është e mundur). Nëse përdoren makineri elektrike dhe hibride, kjo duhet të merret parasysh në vlerësimin e rrezikut nga zjarri dhe masat për parandalimin dhe luftimin e zjarrit.	Kontraktori, ARRSH/ PIT, Supervisor

Menaxhimi dhe Ruajtja e Ujërave	Ujërat e zeza nga lumi nuk do të përdoren në ndërtim ose për pastrim. Kjo është veçanërisht e rëndësishme për të mbrojtur ekosistemet e lumenjve, të cilat mund të jenë më të ndjeshme ndaj stresit nga ndryshimet klimatike.	Contractor, ARA/ PIT, Supervisor
Rinovimi Mjedisor Pas Ndërtimit	Pas ndërtimit, riktheni çdo habitat të shqetësuar dhe mbillni bimësi vendase dhe rezistente ndaj ndryshimeve klimatike për të forcuar qëndrueshmërinë e ekosistemit.	Contractor, ARA/ PIT, Supervisor. EPA

Weather-Related OHS Protocols for Worker Safety

Masat për Mbrojtjen nga Nxehtësia	Me rritjen e temperaturave, veçanërisht gjatë muajve të verës, zbato protokollat e sigurisë ndaj nxehtësisë. Siguro zona hije për pushim, stacione freskimi dhe kujdes që punëtorët të qëndrojnë të hidratuar (siguro ujë dhe pije izotonike). Planifiko punët e rënda gjatë orëve më të freskëta të ditës. Në rast goditjeje nga nxehtësia, thërrit menjëherë ambulancën.	Kontraktori, ARRS/ PIT, Supervisor
Masat parandaluese për motin e ftohtë dhe të lagësht	Për ditët e ftohta ose me shi, siguro punëtorëve veshje të izoluar dhe rezistente ndaj ujit. Siguro që të kenë zona të ngrohta për pushim dhe shmang ekspozimin gjatë temperaturave ekstreme të ftohta ose erërave të forta.	Kontraktori, ARRS/ PIT, Supervisor
Siguria nga Era dhe Stuhitë	Vendos monitorë të shpejtësisë së erës në vendin e punës për të vlerësuar kushtet e sigurta të punës për pajisje si vinça (kranë). Siguro të gjitha pjesët që mund të ngrihen lehtësisht nga era. Ndalo aktivitetet me rrezik të lartë (p.sh., puna në lartësi) gjatë erërave të forta ose stuhi për të parandaluar aksidentet.	Kontraktori, ARRS/ PIT, Supervisor
Përgatitja për Përmbytje dhe Përmbytje të Papritura (Flash Flood)	Zhvillo dhe trajno stafin mbi një plan emergjence për evakuim në rast të rritjes së papritur të nivelit të lumit ose përmbytjeve të shpejta. Cakto zona të sigurta evakuimi që janë jashtë zonave të mundshme të përmbytjes.	Kontraktori, ARRS/ PIT, Supervisor
Monitorimi i cilësisë së ajrit	Në ditët me temperaturë shumë të lartë ose gjatë ndonjë zjarri lokal, monitoro cilësinë e ajrit dhe siguro që punëtorët të kenë maska ose respiratorë nëse është e nevojshme për të zvogëluar ekspozimin ndaj kushteve të këqija të ajrit.	Kontraktori, ARRS/ PIT, Supervisor

Përditësime të Rregullta të Motit	Përdorni mjete të besueshme për parashikimin e motit për të monitoruar kushtet në kohë reale, duke mundësuar përshtatjen e orarit të ndërtimit për të shmangur ndikimet negative të motit mbi sigurinë e punëtorëve.	Kontraktori, Supervisor
-----------------------------------	--	-------------------------

Përgjigje ndaj Emergjencave dhe Trajnime	Organizoni ushtrime dhe seanca trajnime të rregullta të sigurisë për t'u siguruar që të gjithë punëtorët janë të përgatitur për t'u përgjigjur ndaj incidenteve të lidhura me motin, duke përfshirë erërat e forta, nxehtësinë ekstreme ose përmbytjet.	Contractor, Supervisor
Parandalimi i zjarreve në pyje	Në vendin e punës nuk lejohen zjarre të hapura dhe as djegia e materialeve. Asnjë aktivitet saldimi nuk do të kryhet pranë materialeve të ndezshme, përfshirë pemët, barin dhe shkurret, si dhe gjatë muajve të thatë.	Contractor, Supervisor

Tabela 2: Plani Monitorimit Mjedisor dhe Social

Faza	Cili aktivitet/ndikim do të monitorohet?	Ku do të monitorohet?	Si do të monitorohet? / Lloji i pajisjeve të monitorimit	Kur do të monitorohet? (Frekuenca e matjeve ose në mënyrë të vazhdueshme)	Pse duhet të monitorohet ky parametër? (opsionale)	Indikator	Kosto		Përgjegjësia institucionale	
							Instalimi	operative	Instalimi	Operative
Para Ndërtimit	Të gjitha lejet janë marrë para fillimit të punimeve. Shtetësia e miratimit zyrtar ose licencës së vlefshme të operimit për gurthemelat dhe subjektet e tjera të furnizimit me materiale (p.sh. kompanitë për shfrytëzimin e zhavorrit dhe rërës).	on location of stone quarry, minerals exploitation companies	Inspektimi i të gjithë dokumentacionit të nevojshëm	Përpara se të filloj puna	Për të siguruar përdorim të qëndrueshëm të mterialeve	Posedimi i miratimit zyrtar ose licencës së vlefshme të operimit dhe koncesionit	NA	NA	Quarry Operator	Quarry Operator
Para Ndërtimit	Publiku dhe institucionet përkatëse janë njoftuar për punimet.	Ambienti i kontraktorit	Inspektimi i të gjithë dokumentacionit të nevojshëm	Përpara se të filloj puna	Për të siguruar ndërgjegjësimin e publikut	Njoftime në media dhe shpërndarje direkte e informacionit	Përfshirë në kosto të projektit	Përfshirë në kosto të projektit	Supervising engineer, ARA	Inxhinieri mbikqyrës ARRSH
Para Ndërtimit	Plani i Përgatitjes për Emergjencë dhe plani i organizimit të trafikut janë përgatitur. Pozicioni i infrastrukturës ekzistuese në seksionet përkatëse është përcaktuar. n Plani i Menaxhimit të Trafikut është përgatitur.	Ambienti i kontraktorit	Inspektimi i të gjithë dokumentacionit të nevojshëm	Përpara se të filloj puna	Për të reduktuar rreziqet dhe ndikimet e situatave aksidentale dhe dëmtimeve të infrastrukturës.	Planet dhe skicat	Përfshirë në kosto të projektit	Përfshirë në kosto të projektit	Inxhinieri mbikqyrës ARRSH	Inxhinieri mbikqyrës ARRSH
Para Ndërtimit	Punimet janë organizuar dhe planifikuar në mënyrë që të shmangët shqetësimi i kafshëve gjatë periudhave të rëndësishme të ciklit të tyre jetësor.	Ambienti i kontraktorit	Inspektimi i të gjithë dokumentacionit të nevojshëm	Një here, përpara se të filloj puna	Për të reduktuar rreziqet dhe ndikimet ndaj biodiversitetit.	Plane	Përfshirë në kosto të projektit	Përfshirë në kosto të projektit	Inxhinieri mbikqyrës ARRSH	Inxhinieri mbikqyrës ARRSH
Ndërtimit	Mbulesa ose lagështimi i materialeve të transportuara që mund të shkaktojnë pluhur, si gurë, rërë ose zhavorr, duke mbajtur vendin e punës të lagësht dhe të mbrojtur nga përhapja e pluhurit. Mbrojtje nga pluhuri gjatë shkarkimit. Nuk lejohet djegia në kantier.	Vendi i punës – çdo mjet	supervizion	vazhdimisht	Siguruar ndikimin minimal në ajër	Ngarkesë kamioni	NA	Minimal, Përfshirë në kosto të projektit	ARRSH	Kontrata supervizionit

Ndërtimit	Ngarkesa në vendin e punës, ndërprerje në modelet e trafikut, ankesa për menaxhimin e trafikut. Sigurohen kalime të sigurt për këmbësorët.	Në vend	Supervision vizual	Rregullish nga mbikëqyrja.	Për të siguruar ndërprerje minimale në trafikun lokal, parandalimin e aksidenteve dhe garantimin e sigurisë	Nr. I ankesave të marra		Minimal, i përfshirë në koston e projektit	ARRSH	Kontrata supervizionit
Ndërtimit	Dëmtime të strukturës së tokës, rrëshqitje dhe rrëzime, mbrojtje të breteve. Masat për parandalimin e erozionit të tokës dhe rrëshqitjeve janë në vend (p.sh. gardhe për sedimente, balotë bari, studime gjeoteknike, forcim dhe masa të tjera të nevojshme).	kantier	supervizion	Inspektime të papritura gjatë punës, pas reshjeve të mëdha; rregullisht para dhe gjatë punimeve të tokës në një seksion të caktuar.	Për të siguruar ndikime minimale në tokë	Rëniet e tokës, erozioni, dëmtimi i mbrojtjeve të tokës, masa parandaluese në vend, studime të kryera para fillimit të punimeve në zonën e prekur.	NA	Minimal, i përfshirë në koston e projektit	ARRSH	Minimal
Ndërtimit	Bezdisja nga zhurma për popullsinë njerëzore dhe shtazore, si dhe për punëtorët në vendin e punës.	Vendi i punës, shtëpitë më të afërta	Matës dhe analizues i zhurmës, inspektim	Një herë për secilën makinë dhe pajisje në fillim të punimeve. Në rast mospërputhjeje – rregullisht. Në rast ankese ose gjetjeje negative gjatë inspektimit.	Të sigurohet përputhshmëria e performancës me rregulloret dhe standardet e mjedisit, shëndetit dhe sigurisë	Mospërputhje (>85dB), ankesë, gjetje negative nga inspektimi.	Minimal, i përfshirë në koston e projektit	Minimal, i përfshirë në koston e projektit	ARRSH	Kontrata supervizionit
Ndërtimit	Parametrat e ndotjes së ajrit: pluhuri, grimcat e pezulluara (materiet particulare).	Në dhe pranë vendit të punës	Mostra nga agjencia e autorizuar	Në rast ankese ose gjetjeje negative gjatë inspektimit.	Për të siguruar që gjatë punimeve të mos ketë emisione të tepërta	Mospërputhje, ankesë	Minimal, i përfshirë në koston e projektit	100/ muaj	ARRSH	Kontrata supervizionit

Ndërtimit	cilësia e ujit dhe e tokës (materiale të pezulluara, vajra dhe yndyrna)	Në dhe pranë vendit të punës (përpara dhe pas rrjedhës)	Marrja e mostrave nga agjenci e autorizuar	Në rast ankesash ose nëse vërehet derdhje/rrjedhje/turbullim në lumin/trupin e ujit ose në tokën pranë tij.	Për të siguruar që gjatë punimeve të mos ketë emetime të tepërta	Jo në përputhje, Numri i ankesave të regjistruara .	Minimal, i përfshirë në koston e projektit	Minimal i përfshirë në koston e projektit	ARRSH	Kontrata supervizionit
Ndërtimit	Siguria e trafikut, sinjalizimi dhe aksesueshmëria	Në zonën më të gjerë të vendit të punës	Inspektim vizual për rrjedhje, turbullim dhe ndotje	Në fillim të punimeve në një seksion të caktuar, si dhe në rast ankesash.	Për të parandaluar aksidentet dhe për të siguruar akses në shërbime dhe mënyra jetese	Numri i ankesave të regjistruara	I përfshirë në koston e projektit	Minimal i përfshirë në koston e projektit	Inxhinieri supervisor, ARRS	ARRSH
Ndërtimit	Sinjalistika dhe procedurat e sigurisë janë të vendosura. Ka gardh mbrojtës. Shenja paralajmëruese janë të vendosura.	Në dhe pranë vendit të punës	Inspektim vizual, konsultime me policinë rrugore, konsultim me banorët lokalë	Rregullisht.	Për të siguruar vendosjen e qartë të shenjave të sigurisë	Numri i shenjave	Minimal, i përfshirë në koston e projektit	ARRSH	Mbikqyrja	ARRSH
Ndërtimit	Hedhja e materialeve të mbeturinave bëhet në landfill-e/licencuar ose në impiante për përpunim, transportuar nga kompanitë e licencuara të transportit.	Në vend për mbledhje në kohë dhe hedhje në vendin përfundimtar të deponimit	Vizualisht nga mbikëqyrësi	Para fillimit të punimeve dhe rregullisht.	Për të siguruar menaxhim të duhur të mbetjeve dhe kështu parandaluar ndotjen	Licencat e lëshuara nga organet kompetente , sasia e mbetjeve të hequra	I përfshirë në koston e projektit	ARRSH	Mbikqyrja	ARRSH
Ndërtimit/mbetjet	Mbledhje e ndarë e mbeturinave.	Në vend	Kontrolli i dokumenteve (licencat, regjistrat e mbeturinave), vizitë në vend, vizualisht	Rregullisht.	Parandalimi i ndotjes	Numri i kontejnerëve, përzierja e mbetjeve, etiketimi, procedurat	I përfshirë në koston e projektit	Minimal i përfshirë në koston e projektit	Mbikqyrja	ARRSH
Ndërtimit / Substancave të Rrezikshme (përfshirë mbetjet)	Kontejnerët janë pa rrjedhje dhe me sistem dytësor të mbajtjes së përmbajtjes. Kontejnerët janë të aksesueshëm vetëm për personelin e autorizuar. Gjatë përdorimit, janë në vend sisteme mbrojtjeje kundër derdhjeve.	Në vend	Visual	Rregullisht.	Parandalimi i ndotjes	Numri dhe madhësia e derdhjeve, sasia e tokës ose ujit të kontaminuar, rrjedhjet	I përfshirë në koston e projektit	Minimal i përfshirë në koston e projektit	Kontrata supervizionit	ARRSH

	Kontenierët janë etiketuar në mënyrë të përshtatshme.									
Ndërtimi / <i>Siguria e punonjësve</i>	Kontrolloni rezervuarët, makineritë dhe automjetet për rrjedhje.	Vendi I punës	inspektim	Inspektime të paparalajmër uara gjatë punës	Parandalim I aksidenteve	Numri I aksidenteve të regjistruara në punë , pajisje për mbrojtje	NA	Minimal i përfshirë në kostot e projektit	Supervision /ARA	NA
Ndërtimi / <i>Organizimi i kantierit</i>	Pajisjet mbrojtëse (syze, maska, helmetë, çizme, etj.) duhet të jenë të veshura në çdo kohë; në vendin e punës gjenden paralajmërime dhe udhëzime sigurie; organizimi i trafikut të devijuar dhe masa të tjera për Shëndetin dhe Sigurinë (H&S) janë në vend. Punëtorët janë trajnuar dhe certifikuar në mënyrë të përshtatshme për pozicionet dhe punën që kryejnë. Plani i Përgatitjes për Emergjencat dhe procedurat emergjente janë të disponueshme në vendin e punës dhe janë komunikuar për të gjithë punëtorët përmes trajnimeve për H&S.	Kantieri, Kamp	inspektim	Inspektime të paparalajmër uara gjatë punës	Parandalim I aksidenteve	Numri I aksidente ve të regjistruar a në punë	NA	Minimal i përfshirë në kostot e projektit	Mbikqyrja, ARRSH	NA
Ndërtimi/ Prishja e pemëve, lëndinave.	Humbja/impakti në vegjetacion	Vendi i punës	Supervizion, raportim fotografik	Gjatë ardhjes së materialeve dhe ndërtimit	Mbrojtja e vlerës së peizazhit	Raporte për vizita të shpeshta në vend nga Eksperti Mjedisor.	N A	Minimal i përfshirë në kostot e projektit	Kontrata e supervizionit ARRSH	ARRSH

Ndërtimi/ ndikimi në biodiversitet dhe natyrë	Vetëm speciet vendase përdoren për gjelbërimin dhe rehabilitimin e vendit. Vendi rikthehet në gjendjen e mëparshme. Nuk ka shqetësim të kafshëve dhe as mbledhje/shkatërrim të florës.	Në kantier	Inspektim visual i kantierit , inspektim I dokumentacionit.	Regullisht, leje paraprake	Mbrojetje e vlerës së peisazhit.	Ankesa	Minimal e, të përfshira në kostot e projektit	Minimal e, të përfshira në kostot e projektit	Kontra ta e superviz ionit	ARRSH
Construction/ <i>Objekte të gjetura rastësore</i>	Pronat kulturore. Zbatohen klauzolat për gjetjet e rastësishme.	Vendi i punës, dokumentacion	Vizita të ekspertëve nga Instituti i Monumenteve të Kulturës, mbikëqyrje e rregullt.	I vazhdueshëm në rast gjetjesh	Ruajtja e trashëgimisë kulturore.	Katalogu i sendeve të gjetura, duke përfshirë dokumenta cionin fotografik dhe tekstual; raporti i gjetjeve të rastësishme	Duhet të jetë pjesë e aktiviteteve të planifikuara rregullisht.	Minimal e, të përfshira në kostot e projektit	Kontrat a e superviz ionit ARRSH ICM	Kontrata e supervizionit, Drejtoria e kulturës, ARRSH
Ndërtimi / a) <i>Parandalimi i sëmundjeve dhe ekzaminimet shëndetësore</i> b) <i>Krijimi i vendeve shitesë të punës</i> c) <i>Akomodimi i fuqisë punëtore</i> d) <i>Siguria e punëtorëve në kantier</i>	Kontroll mjekësor për punëtorët, Trajnim për parandalimin e sëmundjeve, përfshirë sëmundjet seksualisht të transmetueshme (STD) Informimi i popullsisë lokale mbi vendet e lira të punës Përfshirja e fuqisë punëtore vendase Nevojat për akomodim do të vlerësohen Zbatimi i standardeve për akomodim Udhëzime për sigurinë dhe pajisje mbrojtëse (syze, maska, helmeta, çizme, etj.) Organizimi i trafikut të devijuar në mënyrë të sigurtë Disponueshmëria e mekanizmit të ankesave dhe një personi përgjegjës për to (grievance focal point)	Afër vendit të punës	vizita në kantier dhe komunikim me punëtorët dhe komunitetin	Një here në javë nga ARRSH	Punëtorë të kualifikuar mbi procedurat, të pajisur me mjetet e sigurisë	Punëtorë të kualifikuar mbi procedurat, të pajisur me mjetet e sigurisë	Duhet të jetë pjesë e aktiviteteve të planifikuara rregullisht.	minimal, included in the project cost	Kontrata e supervizionit ARRSH	Kontrata e supervizionit

Operimi/ <i>Siguria e mjeteve dhe këmbësorëve</i>	Dukshmëria dhe përshtatshmëria e sinjalistikë	Në dhe afër vendit të punës	oservimi	Një here në javë në mbrëmje	Siguria	Numri i tabelave paralajmëruese të instaluara, përshtatshmëria e tyre, numri i aksidenteve.	minimal	minimal, i përfshirë në kosto	ARRSH	maintenance Contractor, ARA
Operimi/ Rritja <i>e mbetjeve të ngurta shtëpiake për shkak të rritjes së numrit të vizitorëve në zonën e projektit.</i>	Impakti Vizual	Në dhe afër vendit të punës	Vizita në terren dhe komunikimi me autoritetet lokale	Një herë çdo dy ditë nga Njësia Vendore e Qeverisjes (NVQ) për arsye mirëmbajtjeje.	Për arsye estetike	Mungesa e mbetjeve në tokë, koshat e mbeturinave të zbrazët.	Duhet të jetë pjesë e aktiviteteve të planifi uara rregullisht nga NJQV.		NJQV	LGU